SYMBOLVM FIDEI IVDÆORVM

È R. MOSE AEGYPTIO.

PRAECATIONES EORVMDEM
pro defunctis, è lib. Mahzor.

Aliæ, in quibus commemorationem suorum Diuorum faciunt.
Aliæ pro his, qui despondentur & coniugātur,
è Breuiario Hebræorum.

SEXCENTA TREDECIM
Legis præcepta, è More Nebuchim.

INTERPRETE G. GENEBRARDO
Theologo Parisiensi.

PARISIIS,

Apud Martinum Iuuene , S. Ioannis Lateranensis, ad insigne Serpentis.

(alle 3 manca una pagina dell'indice)

D. IACOBO AMIOTO MAGNO REGIS ELEEMOSYnario, & D. Cornelij Cœnobiarchæ G. Genebrardus Theologus Parisiensis S. D.

IN VERTENDIS *antiquæ Sionis lapidibus, rutisque cæsis, Amiote literatorum princeps clarissime, multa reperire soleo, quæ non solùm veterum patrũ fidem in memoriam reuocant, sed etiam recentis ecclesiæ qualemcunque picturam in illius populo, etiam num hodie, superesse ostendũt. Quemadmodum autem in magnis superbarum ædium ruinis marmor, ac aliquid simile sæpe effoditur, quod nos veteris præstantiæ commonet & insuper ad*

recentium structurarum decus atque orna mentum facit, aut quemadmodum ex ani mantium vilissimorum stercoribus sæpe le guntur gemmæ, quæ in aureorum annu-lorum palas immissæ splēdorem oculis iu-cundissimum afferunt: sic quod ex corru-ptæ synagogæ reliquiis eruitur Patriar-charum incorruptam religionē adhuc spi-rans, mihi videtur Ecclesiam & exornare & ad primā suam lucē deducere. Quid commoditatis alij inde percipiant, ariolari non possum. Ego certè ad me inde sentio vberem fructū manare, siue vt antiquita-tis vltimæ pleniorē cognitionem teneam, siue, vt recētiorum temporū seriem, id est, originē & progressum obseruē, & suauem voluptatem redundare, quòd in ipsorū sen sis, ritibus, mysteriis, cultu, doctrina, tan-quam in speculis, expressam meam fidem introspiciam, ac eam ab vltimis quibúsq; temporibus perpetuato seculorum ordine

repetam, ne mihi temere pro cuiusuis arbitratu conficta excogitataque appareat. Quod vtinam possem tam facile indicare in vulgus, emissis in omnium manus, qui ad id argumẽtum pertinent, Hebræorum libris, quàm celeriter vnum aut alterum exemplar proferre, indéq; probare multa putari recentia & à nostris hominibus inuenta, quæ tamen aliunde ac longè altius habeant principium. Sed hæc fuit temporum calamitas, hæc perturbati regni miseria, vt, rebus propter clades intestinas in ancipiti positis, exhaustisque in sumptum aliorum negotiorum marsupiis, neq; boni libri, presertimque Hebraïci, vbiuis prælo cudi, neque animi Piorum, qui in ipsis aliquid vident, ad illos interpretãdos adhuc adiici quiuerint. Intereà autem, quò aliquos ad id officij Reipublicæ Christianæ præstãdũ reuocemus, quò aliquos ad hæc literarum studia, rei vtilitate & iucunditate

ditate proposita excitemus, exiguũ quoddam prægustamentũ hoc loco apponere institui, ꝙ nec librarios magnis sumptibus grauet, nec lectoribus ciuilium motuũ pertæsis & aliò non facile mentem conuertentibus, operis prolixitate, fastidiũ procreet. In eo contemplabuntur præcipuos fidei articulos Iudæis nobiscum esse communes, Meßiæ aduentũ, per quem ad nos omniũ bonorum ilias aduceheretur, qui & cardo semper extaret omnis diuinæ religionis, fuisse numeratum in ipsorum symbolo, spẽ sempiternæ beatitudinis populo Domini semper fuisse pro salutis capite propositã. Perspicient in solennibus ipsorum sacris vsurpari, quæ à Munstero & consimilis metalli hominibus, vt eneruent librorũ de Machabeorũ gestis veritatẽ, vt receptam Ecclesiæ de orando pro mortuis consuetudinẽ infirment, malignè asseuerantur nunquam in hunc vsq; diem fuisse apud ipsos

...unst. in ...oliis ad ...19. lib. Iosephi ...braici.

vsita-

vſitata. Conſiderabunt in publicis preci-
bus Diuorum cõmemorationem fieri,com
pluraq́ue alia, quæ à priſcis ſæculis, conti-
nuata quadam doctrinæ ſucceſsione, Iu-
dæorum animis inheſiſſe non dubitabit is,
qui ipſos reminiſcetur ſemper retinentiſsi-
mos extitiſſe auitarum traditionum. Id
verò quicquid eſt, vir ſapiẽtiſsime, tuo in-
ter bonos & doctos præclaro nomini dica-
re volui, quòd etſi, mea etiam exiſtimatio-
ne, exiguum ſit, huiuſmodi tamen ſtudiis
delectari te ſciam, ſoleasq́; perhumanè ſu-
ſcipere, quæ tuæ magnitudini in quouis li-
terarum genere offeruntur, quarum te eſſe
cultorem præcipuum & patronum ſingu-
larẽ omnes tum gaudemus, tum ſingulari
Dei beneficio ducimus. De more igitur
tuo, placide vigiliolam noſtram
Accipito, ac animũ pictura paſce vetuſta.

ORATIO IVDÆORVM,

quam Deo proponunt diebus ſolennioribus in memoriam ſuæ fidei ſequenti Symbolo comprehenſæ è pag. 66. Breuiarij Hiſpanici. Interprete G. Genebrardo theologo Pariſienſi.

DEVS REX, qui inſides ſolio miſerationum, qui te geris miſericorditer, qui parcis iniquitatibus populi tui, primam primum remittens, multiplicãs indulgentiam peccatoribus & propitiationem præuaricantibus, faciens iuſtitiam cum vniuerſa carne & ſpiritu, ne iuxta improbitatem ipſorum illis retribuas. Deus (qui) docuiſti nos dicere tredecim (articulos fidei) recorda-

cordare nobis hodie fœderis tredecim (proprietatum tuarum) quemadmodum patefecisti mansueto (Mosi) iam olim verbis sic in lege tua conceptis. Cùm descendisset Dominus per nubem stetit Moses cum eo inuocans nomen Domini. Quo transeunte coram eo ait 1. Domine, Domine, 2. Fortis, 3. Misericors, 4. & Clemēs, 5 Patiens, & 6· Multus miseratione ac 7· Verax, 8. Qui custodis misericordiam in milia, 9. Qui aufers iniquitatem, Et 10. Scelera, atque 11. Peccata. 12. Qui mundando non mūdas. 13. Qui reddis iniquitatem Patrū Filiis ac nepotibus super tertiam & quartam progeniem.

Exod.

13 Dei prie-

.i. qui nisi, pœ- liquate sumptis nocentes mundos fitis

Canticũ siue carmen in Symbolũ fidei tredecim radicibus siue articulis constans, è pa.101. Breuiarij Heb. Hisp.

1 Magnificetur Deus viuus, collaudeturque ens, cuius ſubſiſtentiæ nullum tempus extitit.

2 Vnus & adeò ſingularis, vt nihil ſit æquè ſingulare, abſcōditus, nec finis ipſius vnitati.

3 Non habet ſpeciem corporeā, neque corpus eſt, † neq; ei comparabimus ſanctitatem ipſius.

Heb. luns legerē pro לא. eque cors eſt in rem natura i compamus ſantatē eius.

4 Primæuus eſt, anteceditque omnē rem à ſe procreatā. Primus eſt & principium ipſius caret principio.

5 En ipſe Dominus eſt vniuerſi, ac quicquid conditum eſt, declarat magnitudinem eius atque imperium.

6 Influxum muneris prophetici tradidit hominibus peculij ſui, & pulchritudinis ſuæ.

7 Non ſurrexit in Iſraele adhuc prophèta æqualis Moſi, qui ſpectauit ſpeciem ipſius.

8 Legem veritatis dedit populo ſuo, per manus prophetæ ſui, qui fidelis fuit in domo ſua.

9 Non variabit Deus neque commutabit vnquã legem ſuam cum altera.

10 Speculatur, nouitq; arcana noſtra, intuens in primo rerum exortu, ipſarum fines.

11 Præmium tribuit pio homini iuxta opera ipſius. Malum irrogat impio ſecundum impietatem ipſius.

12 Mittet ad extremum dierum Meſſiam noſtrum, vt redimat eos, qui expectãt finem ſalutis, quã ipſe afferet.

13 Mortuos viuificabit pro multitudine benignitatis ſuæ. Benedictum in omnem æternitatẽ nomen ipſius laudabile. Amen.

Ecphraſis ſuperioris Symboli auctore R. Moſe Ægyptio Maiemonis filio.

1 Obſeruato legis noſtræ ſiue radices ſiûe fundamenta eſſe tredecim, quorum primũ iubet credere ſummũ opificem eſſe ens perfectæ abſolutæque eſſentiæ. Itemque cauſam, cur reliquę res exiſtant, ac habeant firmitatem ſubſiſtentiæ ſuæ, vndéque vires & facultates conſtantiæ vniuerſi entium ordines trahant. Itaq; ſi in animũ inducamus remotionem eſſentiæ eius, profecto vniuerſorũ entium ſub ſiſtentia ceſſabit, cùm tamen ſublatis per animi cogitationẽ rebus cæteris, non propterea ipſius cohærentia ceſſet aut deſinat. Nomen quippe obtinet αυτάρκους, per ſeq; ſufficientis, qui in ſeſe non egeat alterius conſiſtẽtia, & quo cætera omnia, ſiue intelligentiæ, ſiue corpora cæleſtia, ſiue quicquid intra ea includitur, ad ſui cohærentiam indigeant. Atque is eſt primus

[...]entes ſeparatæ.

mus articulus ad quem ſpectatum eſt, voce, Ego Dominus Deus tuus. Exod. 2

Articulus ſecundus eſt de Dei ter, quaterq; beãdi vnitate. Eo intelligitur Cauſam omniũ rerũ eſſe Vnũ aliquid, nec verò vnum inſtar eius quod dicitur ſpecie vniuerſali vnũ, aut etiã vnum ſpecie ſingulari ſiue indiuidua. Item non eſt vnum, prout vnum mixtum compoſitúmve, quod diſpertitur in vnitates plurimas, ſed nec veluti corpus ſimplex, quod vnum quidem extat numero, ſed tamẽ recipit intentionẽ & remiſſionem, admittitq; diuiſionem in infinitum. Verum enimverò Deus Opt. Max. Vnus eſt abſoluta vnitate, cui nulla omninò conſimilis exiſtit. Ac hic quidẽ eſt articulus ſecundus, qui indicatur locutione, Audi Iſrael Dominus Deus tuus Deus Vnus eſt. Deus citra comparatio[nem] Deut. 5.

Articulus tertius eſt de remouenda ab ipſo cõditione qualitatéve corporea. Nam iſte vnus, cuius meminimus, neque exiſtit corpus, neque eſt vis in corpore, neq; comprehenditur ab his, qui percipiũt corpora, eorumque accidentia & affectiones, quales ſunt motus, ſtatus, non modò in ſubſtantia, ſed nec per accidens. Et ideo Sapientes, quos felix fauſtumque ſit nominaſſe, ab eo remouerunt omne genus compoſitionis & diuiſionis ſiue ſeparationis, ac dictum reliquerũt in ſummo deo neque eſſe ſtatum, neque ſeſſionem, neque redundantiam, & quaſi recrementum, neque denſationem ſiue conflationem. Recremẽtum appellarunt ſeparationem, Denſationem deduxerũt à vocabulo, quo vtitur Eſaias, *Veaphu*, & cõfertim inuolabunt in humerum Paleſtinorum,

q. d. propellẽt eos per humerum inhærescendo imminendóque ipsorum tergis, de significatione coniunctionis atque appositionis. Dixit autem Es.40.
Propheta, Cuinã assimilabitis me & æquabor? Atqui si esset corpus similitudinem haberet aliquã cum reliquis corporibus. In his autem omnibus, in quibus scriptura comparat eum similibus corporeis, veluti dum ei attribuit motum, statũ, sessionẽ, locutionẽ, id fit forma dicẽdi metaphorica, quemadmodum prodiderunt doctores nostri, quorum meminisse fortunatum felixque sit. Loquitur, inquiũt, scriptura more humano per quãdam ἀνθρωποπάθειαν, de qua re homines multa iam philosophati sunt. Hoc autem est tertium caput, ad quod respexit Deus in Deuteronomio, Nõ vidistis Deut.4
vllam similitudinem. Nam quemad-

modũ

modum diximus Deus neque corpus eſt,neque vis in corpore.

Caput quartum dictat neceſſario eſſe credendum Hunc Vnũ eſſe priſcum ſimpliciter, cæterà verò alia non eſſe primæua, ſi ei conferantur. Demonſtrationes, quæ id efficiant, multas hoc in volumine attulimus. Atq; hic quidem quartus exiſtit articulus, ad quem accedit oraculum Deuteronomij, Habitaculum Deus antiquitatis, & infernè brachia ſempiterna. ...t.33.

Caput quintũ, quòd oporteat Deum Opt. Max. colere, extolleréque ac exaltare vocem, ad celſitudinẽ & venerationem eius declarandam. Nec verò ita ſe gerẽdum erga alios, veluti Angelos, orbes cæleſtes, ſtellas, elementa & reliqua, quæ ex iis cõ-

ſtantur

flantur, quippe quæ omnia finita ſint & coactam ſiue neceſſariam habeant actionē, ac exiſtant abſque poteſtate & appetitu, niſi quatenus Deus vult. Præterea non interponendi ſunt velut interpretes aut ſequeſtres inter ſe & Deum, vt ei ipſi coniungantur, neque ponendæ cogitationes verſus, alium. Et is quintus quidem articulus hortatur ſeſe ſubducere ab Idolorum alienorũque Deorum cultu. Ad quā ſententiam conſtabiliendam plurima legis oracula pertinent.

Articulus ſextus eſt de Prophetia. Hoc tenentur homines, noſſe in humana ſpecie verſari indiuidua, quorũ mētes purgatæ ſint, perfectióq; adeo inſignis, vt animus ipſorum defæcatus depuratuſq; eo vſq; progrediatur, vt percipiat veritatē, itemq; formam

intellectualem, ſicque poſtea adhæreſcat intelligentia humana intelligentiæ agēti, atq; ab ea recipiat præſtātem influxum, id eſt influxum propheticum. Ac iſta quidem huius rei ſententia eſt. Cæterùm explicatio articuli latiſsime patet. Sed quoniā non proponimus adducere demōſtrationes de ſingulis articulis ac declarare quî valeant comprehendi & quî ſint ſumma vniuerſaq; capita cunctarum diſciplinarum, eos duntaxat commemorabimus per modum narrationis. Verſus autem Legis teſtimonio ſuo cōprobabunt plurimorum Prophetarum Prophetias.

Articulus ſeptimus pertinet ad prophetiā Moſis magiſtri noſtri, ſuper quem ſit pax. Iuxta hunc neceſſe eſt credere Moſem patrem eſſe omnium

nium prophetarũ qui ipſum vel præceſſerunt vel ſubſecuti ſunt, vel ipſius ætate vixerũt, nec reliquorum dignitatem atq; præſtantiam Moſaicæ eſſe parẽ. Vnde ipſe præcipua extitit creaturarũ dei, quod ad homines attinet, apprehenditq; plus ſecretorum Dei conditoris quàm aut apprehendit aut apprehendet vllus hominum, qui vel extiterint vel extaturi ſint. Præterea credendum eſt ipſum perueniſſe ad ſummum humanæ præſtantiæ, adeo vt peruenerit ad regni cæleſtis eminentiam, cõprehenſuſq; fuerit cœtu Angelorum. Deinde nõ eſt relictum vllum † firmamentũ, vllúmq; myſterium in arcanis legalibus, quæ nõ habuerit cõprehenſa non officientibus impedimentis corporeis. Prætereà nihil ei defectionis, ne tantillum quidem, inhæſit. Quin etiam in ſuis per-

Moſes præcipua creaturarum.
Deut. 34.

Ratio ſolida.

ceptionibus contemplationibusque mēbra ipsius, & sensus desierunt fungi suis crassis & corpulentis actionibus, & facultas ipsius appetens oppressa est, adeo vt sola mentis intelligentia superstes & reliqua extiterit. Ac in hanc sententiā ipsum proditum est conuersatum cum summo opifice citra Doctorem intermedium. Cæterùm hoc præclarū argumentum propemodum explicauissemus atque diluissemus dubitationes, quę emergūt è legis versib⁹, declarauissem⁹ quoq; sensum loci, Ore ad os loquar ei, cum integro versiculo, itemque aliis, qui eandem sententiam efficiūt, nisi perspexissem⁹ hac subtiles sentētias, valdeq; abstrusas egere præfationibus multis & hypothesibus & parabolis siue comparationibus, priúsq; explicandā fuisse substantiam Angelorum

Num.12.

&mysterium de ipsorum præstantia necnon animæ & facultatum ipsius naturam. Sic verò prouecta fuisset nostra oratio ad tractationem formarũ, quibus summus opifex itemq; angeli apparuerunt Prophetis, vbi sese reuoluisset tractatio de mensura staturę & rebus eôdem pertinentibus. Huic verò disputationi soli, etiam si absoluta breuitate perficeretur, non sufficerẽt centũ chartæ. Quocirca reijeci eam in aliud tempus, quousq; occurrat locus accommodatus in libro de expositionibus Derasheth, siue rerũ in contemplatione positarum, quem edere institui, aut in libro de arcanis facultatis propheticæ, quẽ iam cœpi, aut in libro de festis, in quo explicatè hæc vniuersa capita, à me iam recensita, pertractabo.

Sed

Sed reuertor ad hoc caput à quo deflexi. Vaticinatio Mosis Doctoris nostri, qui pace fruitur, antecellit vaticinationes cunctorum prophetarũ quatuor in rebus. Primùm quoniam summus opifex, non colloquebatur cum prophetis nisi interuentu Angeli interpretantis, cùm inter Deum & Mosem non intercederet Angelus,
Num. 12. quemadmodum prodit scriptura, Os ad os loquebatur. Deinde Prophetæ vniuersi non fungebantur munere vaticinationis nisi in insomniis noctur-
Genes. 28. nis, Dicente scriptura, Et somniauit & ecce scala constituta: aut interdiu quidẽ, sed cùm sopor irrueret in prophetam, cui accidebat res illa, sensibus ipsius membrisque omnibus oppréssis suaq; actione destitutis adeo, vt sola cogitatio in ipso vigeret, quẽadmodum solet euenire somniantibus.

bus. Hoc autem vocatur viſio & viſum, vnde Illud, In viſionibus Dei. *Eze.8.* Moſes verò habuit ſpiritum propheticum ſibi aſſidentem ac ſuper ſe morãtem interdiu, ſtans iuxta duos Cherubim, quandò cõgrediebatur ei ſummus opifex. Hinc illud, & cõueniam *Exod.2* te ibi. Tertiò omnes prophetæ, quotquot vaticinabantur tametſi id facerent per viſa aut interuentum angeli, concutiebantur mẽbris, tabeſcebant pedibus, ac cõpages corporis ipſorum diſſoluebatur, corripiebatq; ipſos horror ingẽs, adeò vt præ terrore propemodum efflarent animam. Sic ſcriptum eſt de Daniele, dum ipſum *Dan.1* alloqueretur Gabriel. Nõ eſt, inquit, relicta in me fortitudo, ſed & ſpecies mea mutata eſt in me in tabem, neq; tenui quicquã viriũ. Quin & ſubijcit, Audiens iacebam cõſternatus & vul-

tus meus hærebat terræ. Et iterum, in visione versi sunt cardines mei in me. Mosi autem nihil tale accidebat, vt pote qui prophetiam apud se morantem haberet. Sed nec palpitabat nec expauescebat, dicente scriptura, collocutus est Dominus cum Mose fa-
d. 13 cie ad faciem &c. Quorum verborũ hæc est sententia. Quemadmodũ homines non expauescunt dum inter se colloquuntur, sic ipse Moses, qui pace perfruitur, non pauebat aut conturbabatur, dum cum ipso Deus sermocinaretur, etsi id fieret aduersa facie, idq; quoniam multum vehementerq; defigebatur & inhærescebat intelligẽtiæ, quemadmodum diximus. Quarto & postremo sancti vates non vaticinabantur pro arbitratu suo, sed pro voluntate & licentia summi opificis, fierique poterat, vt multis annis

nis ageret citra influxum vimq; propheticam, & quamuis rogarent dominum, vt sibi mitteret prophetiam, sic tamē permanerēt aliquādiu, quousq; eis vis vaticinādi obueniret post multos, vel dies, vel annos: aut etiam vaticinatione nunquā afflarētur. Vnde reperias eorum quosdam, qui sategerint exhilarare animam suam, purgareq; cogitationes suas. Hoc modo 4.Reg. 3
se gessit Eliseus dum diceret, Et nunc accipite mihi psaltem, tum enim prophetia in ipsum irruit. Nec tamē quotiescunq; vaticinabātur, opus erat tali afflatu, vt vaticinarentur, vtq; ei præpararentur. Moses autem, (sicuti cōperimus) doctor noster vaticinandi dono fungebatur quocunque vellet tempore, quemadmodum ipsemet prodit, State, inquit, & audiam quid Num. 9
præcipiet dominus vobis, Et iterum,

loquere

Loquere ad Aaronem fratrẽ tuum,& ne veniat omni tempore ad ſanctuarium. Moſes nempe omni (tempore) veniebat, non item Aaron.

Articulus octauus eſt lex de cœlo. Eo credimus legem vniuerſam, quæ verſatur in noſtris manibus, cõſcriptam eſſe à Moſe, & profectam ex oraculo præpotentis Dei. His autem ſignificare cupio vniuerſam legem ad ipſum perueniſſe per oraculum omnipotentis, acceſſu, qui appellatur colloquium ſiue ſermocinatio. Nec verò nouimus, qualis extiterit iſte acceſſus, ſed eum tamen is nouerat, qui ipſum eſt cõſecutus, quodque factus ſit tanquam cum ſcribẽte, cuius in auribus aliquid legitur, qui & ſcribit, quæcunque ipſi narrantur partim de Annalibus, partim de rebus ad legem legiſ-

legiſq́; pręceptiones pertinẽtibus. Ac ſic diſtinctio habetur inter hos locos. Et filij Cham Chus, Mizraim, Phut Et, Nomen vxoris ipſius Meetabel filia Matred, Et, Ego Dominus Deus tuus. Et, Audi Iſrael. Vniuerſa enim lex Domini ſancta eſt, atque vera. Et tamen Manaſſes quidam hæc negabat, docebatque impios negatores exiſtimare legẽ habere corda & cortices, ac tales narrationes & res geſtas, quæ Lege cõtinentur, carere vtilitate, nec aliũde eſſe profectas, quàm ab ipſo Moſis ore, atque id quidem ſignificari vulgari dicto, Lex non eſt de cœlis. Præterea ferunt Manaſſem crediſſe totam legem prodiiſſe ex Oraculo Dei, præter illos verſus, in quibus Moſes non adijeciſſet, Sic dixit Dominus. Atqui mandatum ipſius violaſſet. Nã Moſes à ſemetipſo

locutus fuisset, Deo haud quaquam præfante, vt quidem impiorum verba supponunt. Verùm omnes legis apices literæque includunt insignes sententias sapiẽtię plenissimas, quas percipiãt ij, quibus Deus aperuerit mentem, ita tamen vt sapientiæ eius summa perfectio non comprehendatur, prodente scriptura, longiorem esse terra ac insuper latiorem mari mẽsuram ipsius: cùm nõ nisi liceat homini incedere in vestigiis Messiæ dei Iacob, qui precatus dixit, Reuela oculos meos & videbo mirabilia de lege tua. Cæterũ interpretatio ipsius, quã à maioribus accepimus, similiter profecta est ab oraculo præpotẽtis Dei. Prætereà quicquid obseruitamus hodie de præceptis Tabernaculorum, Palmarum, Tubarum, Fimbriarum, Phylacteriorũ, hisque cõsimilium aliorum

...idis, ...ecca- ...9. ...la si- ...erpre legis ...nanus

liorum manat è iudicio, quod reuelauit ſupremus mundi effector Moſi, qui in pace cõquieſcit, quódq; Moſes nũtiauit nobis, miſſione fideli per ipſius legationem ad nos perueniente. Extat autem verſiculus, qui id quod deſignatur in hoc octauo articulo, expreſsit his verbis, In hoc ſcietis, quia Dominus miſit me ad faciẽdum vniuerſa hoc opera, Nam non ex corde meo (illa dictaui).

Articulus nonus pertinet ad tranſlationem (legis) hoc eſt, permutationem. Eo credimus legem Moſis non eſſe reuellendam neque permutandam, neque aliam à Deo profecturã, nihil ei eſſe addendum, nihil detrahendũ quoad ſcriptum, eiuſq; ſenten tiam & explicationẽ. Hoc & teſtatur verbũ Dei hac oratione, Non addes

ei neque minues de eo. Sed iam declarauimus, quod explicare oportuit de hoc capite, in præfatione noſtra.

Articulus decimus oſtendit Deum Opt. Ma. nota compertaque habere
re. hominũ opera, nec in his † torpeſcere. Nec verum eſſe, quod quidam inducuntur dicere apud vatem, Dereliquit Dominus terram, ſed potius quod concionatur Hieremias propheta, qui pacis beneficio fruitur, Magnus es conſilio, multus opere, cuius oculi aperti ſunt ſuper omnes vias filiorum hominum. Et quod ali-
3. bi dicit ſcriptura, Dixitque Dominus, clamor Sodomorum & Gomorrheorum, multiplicatus eſt & peccatum eorum, Et rurſum, Viditque Dominus, quòd multa malitia hominum eſſet in terra, & cuncta cogitatio cor-

dis

dis intenta eſſet ad malum omni tempore. Hæc verò omnia inſinuant ſententiam veritatemque huius articuli.

Articulus vndecimus docet Deũ Opt. Max. remunerare benefacta eorum, qui executi fuerint legis præcepta, punire verò eum, qui eius vetita cõmiſerit. Remuneratio autẽ eorũ maxima, eſt futurum ſæculum. At pœna ſumma in eo poſita eſt, quod excindetur anima, peribitq;. De qua re, quod ſufficeret, iam tractauimus. Contextus autem ſcripturæ, qui hãc ſententiam deſignat, extat apud Moſem his verbis, Aut dimitte eis hanc noxam, aut ſi nõ facis, dele me de libro tuo, quẽ ſcripſiſti. Cui reſpondit dominus, Qui peccauerit mihi, delebo eum de libro meo. His ſcriptura profitetur propoſitã eſſe iuſto & im- *Exod. 32.*

probo

probo mercedẽ illi quidem præmiũ, huic verò ſupplicium.

Articulo duodecimo iubemur credere tempus dierũ Meſsiæ ſiue Chriſti, nempe tempus aduẽtui ipſius eſſe

ba, 2.

deſtinatũ. Quod ſi tardauerit, expecta eum. Et ne ei præſtituat quiſquã certam ætatem, neúe promat ex ſcripturis coniecturas, vt cõprehendat tempeſtatem aduentus ipſius, dicentibus ſapientibus noſtris, exſibilato ſpiritum eorum, qui ſupputant fines. Eſt autẽ neceſſe credere in Meſſiam, eũ extollere, amare & orare pro eo (pro ipſius aduentu) iuxta id quod nunciatum eſt per Prophetas omnes, ab ipſo Moſe ad vſq; Malachiam. Quicunq; autem de eo apud ſe dubitat, mẽdacij inſimulat vniuerſam legem, quæ Meſsiam ſperare iubet clariſsimè

...eceſſario ...edendũ in ...eſsiam.

mè

mè in ſectione Balaam, & in ſectione, Vos ſtatis hodie. Atq; id omnino, ne Deo & verbis prophetarum ipſius nuntium remittat. Num. 24 Deut. 29

Articulus decimus tertius ſpectat ad reſurrectionem mortuorum, Huius verò ſententiam iam declarauimus. Porrò Homo cùm apud ſe integris completiſque articulis omnibus credit, comprehēditur communione Iſraëlis. Itaq; neceſſe eſt eum diligere, ei parcere, erga eũ præſtare quæcunque à Domino omnium opifice iuſſa ſunt, quod attinet ad officia charitatis, fraternitatis, ſocietatis vnius erga alterũ. Quod ſi admiſerit omne genus præuaricationum mũdi, vi cōcupiſcentiæ & fomitis, ſequutuſq; fuerit impetum naturę ſuę corruptæ, luet quidem pœnas pro grauitate

peccati ſui.Intereà tamen partem futuri æui obtinebit.Atq; id quidem de præuaricationibus Iſraëlitarũ dictum eſto. Cùm autem amiſerit aliquem iſtorum articulorum,à communione egreditur,Deũ, præcipuũ fidei caput negat,eſtq; hæreticus & Epicureus, ac detruncans † plantationes. Vnde eum decet auerſari atque perdere, vt de quo proditũ ſit, Nonne odientes te domine oderam, & inſurgentibus in te infenſus eram! Sed iam ſat multa hoc loco diſſerui,digreſſus ab inſtituto tractationis meæ.Verũ id egi, quia ingens inde manabat vtilitas ad fidei confirmationem, quippe qui ſim tibi complexus ſententias valde conducentes, diſperſas alioqui per multos eoſq; inſignes libros. Quamobrem poſſide eas & proſperare,ac lege verba mea iſta ſæpiuſculè. Animum ad illo-

† ...rmas pa...um ſenten...as.
...al.139.

illorum intelligentiam seriò adijce, neque fallat te cor tuum, vt autumes te ea intellecturum simplici adiectu aut etiã denis. Tibi persuadeto, (Viuit dominus) te stolidè deceptum esse, (si id putes), proindeque ne festina iudicium ferre de ijs, quæ tibi videbũtur. Cæterùm composui hunc libellum prout occurrebat mihi, atq; id quidem post multos labores, consideratis libris compluribus, peruestigatisque sententijs, tum aptis, tum ineptis, ac è cunctis tibi quicquid certo tenere & credere par est exposui. Singulis prȩtereà in capitibus omnia firmare studui probationibus dilucidis. Et certè à domino postulaueram vt doceret me semitam rectã & iuuaret me, quemadmodum vates ipsius fuerat precatus. Sit, manus tua ad adiuuandũ me, quia mãdata tua elegi. *Psal. 119.*

SVPREMVM LVGENtium officium ex libro precationũ Hebraicarum, qui inſcribitur Mahzor ſanctæ Synagogæ Romanæ.

Qui cõſpicit ſepulchra Iſraëlitarũ, dicit.

Benedictus Dominus Deus noſter, Rex ſæculi, qui cum iudicio formauit vos, aluit vos, in vita conſeruauit vos, morti dedidit vos, qui nouit numerum omnium veſtrum, qui vos ſuſcitaturus eſt, qui vos reſtituturus eſt cũ iudicio. Benedictus es Domi-
Iſa. 45. ne qui vitam tribuis mortuis. Mortui tui cum cadauere meo reſurgent. Expergiſcimini & iubilate, qui iacetis in puluere, quia ros lucis ros tuus & terra manes eijciet.

Ad tumulum defuncti ſuperiorem hanc benedictionem ſolus Miniſter Synagogæ pronuntiat. Sequentem verò orationem populus Miniſtro præeunte concinit.

1 Dei perfectũ eſt opus. Nam vni-
uerſæ viæ eius iudicia. Deus veritas
eſt & abſque vlla prauitate, iuſtus,
itemque rectus.
2 Deus perfectus eſt in omni opere.
Ecquis dicet ei, quid agis? Qui domi-
natur in inferioribus, & ſuperioribus,
qui morti tradit, qui vitam ſuppedi-
tat, qui deducit ad inferos & reducit. 1 Reg. 2.
3 Deus perfectus in quacũq; actio-
ne, Ecquis inquiet ei, Quid facis? Qui
ordinas & facis, gratis nos miſeri-
cordia affice, ac merito illius (Iſaac)
qui vinctus fuit, tanquam victima, at-
tende & exequere.

4 Deus perfectus eſt,opus eius veritas. Omnes enim viæ eius miſericordia et veritas.Ipſe veritas eſt,itēq; iudicia eius veritas.Longanimis,multæ miſericordiæ & verax.

5 Ipſe autem miſericors propitiabitur iniquitati,& non perdet,multiplicabit auertere iram ſuam & nō effundet omnem ſuam indignationem.

6 Benedictus,quoniam veritas iudicium eius & luſtrat vniuerſa oculo ſuo, retribuitque homini ſecundum ipſius merita, cuius nomini cuncta laudem tribuunt.

Deut.32. 7 Videte nunc, quòd ego ipſe ſim, nec extet Deus mecum, ego occidā & ego viuere faciam,percutiam & ego ſanabo, nec eſt qui de manu mea poſſit eruere.

8 Homini,ſiue vnicum annum ſuperſtes fuerit, ſiue mille annos vixe-

rit, extitiſſe quid magni prodeſt? per-
inde eſt ac ſi nō extitiſſet. Benedictus
iudex veritatis, qui & necat & vitam
præbet.
9 Anima omnis viuentis in manu
tua eſt, iuſtitiâ plena eſt dextera tua.
Miſerere ouium manus tuæ, quę reli-
quæ ſunt, ac dicito Angelo, retine ma *Iob.*
num tuam.
10 Recordare Abrahæ, ac intuere ab
excelſis tuis, necnon Iſaaci, qui liga-
tus fuit propter nomen tuum, Iacobi
quoque, qui dictus eſt perfectus tuus.
Propter te, propterque illos veniam
pręſta, & parce populo tuo.
11 Certe tribus rebus fundamenta
mundi firmātur lege, cultu & pietate
(erga mortuos). Benedictus qui pre-
mium rependit vacantibus pietati.
12 Iuſtus in omnibus viis ſuis Deus,
perfectus, lōganimis, miſericordiiſq;

plenus. Indulge quęso, parce obsecro tum patribus, tum filiis. Tua enim est ô Domine propitiatio, atque misericordia.

13 Quid emolumēti percipit homo ex cuncto labore suo, cùm ob hæc omnia mors sors eius sit, nec in die mortis habeat adiutorem, præter Dominũ, cuius opera perfecta existunt.

14 Iustus & rectus, neque est in viis ipsius prauitas. Ipse enim vocatur De⁹ perfectus, cuius opera pura sunt, cuius & viæ iustæ, à cuius conspectu, qui vniuersa cōdidit, nemo se potest abscondere.

15 Iustus & formator vniuersi operis. Benignus in omnibus, quæ agit, Dominator, voluntatem suam exequens. Ecquis dicet ei, quid moliris?

16 Iustitia & iudicium vniuersæ viæ eius. Misericordia & veritas vniuersæ

semitæ

ſemitæ ipſius. Delectus perſonarum nullus coram ipſo. Quin & ſuper nos commouentur viſcera miſericordiæ eius, quippe qui omnes ſimus opus manuum illius.

17 Cenſor veritatis, iudex iuſtitiæ. Benedictus iudex veritatis, vt pote cuius omnia iudicia miſericordia & veritas. Pſal.

18 Cernite ſapiētes, inducitéque in animum non teneri imperiū in mortis diem, ſicuti pronuntiauit vir integer iuxtà ac rectus. Dominus dedit, Iob. 1.
Dominus abſtulit. Eſto nomen Dei benedictum.

19 Nouimus domine iuſta eſſe iudicia tua, quodq́; iuſtificaberis in verbo tuo, purgaberis in iudicio tuo, Nec eſſe ratiocinandum poſt cenſuram ſententiarum tuarum. Iuſtus es domine ac rectum vnumquodq; iu-

diciorum tuorum.

20 Etſi homo viuat mille annos (et) dominatio principatus ipſius pateat in omnem partem & + locum, tamẽ abſq; diuitiis deſcendet in cauernas, ac in iudicio ſiſtetur ante Deum, qui nullum perſonarũ habet delectum.

21 Potens nomen eius & vnicum. Ante eum paruus pariter & magnus æquales ſunt. Creatura hoc inducat in animũ & expaueſcat, quoniã diſceptabit corã iudice, qui nec perſonarum habet rationem, nec capitur munere.

22 Tu viuus perenniſq; elegiſti nos. Elegiſti nos pro parte portionis tuæ. Propter gloriam nominis tui libera nos, expiato quoque peccata noſtra. Ob nomen tuum, propter te, propter cruorem ſeruorum tuorum, qui effuſus eſt anno octingẽteſimo quinquageſimo

geſimo ſexto, qui vitam ſuam facultateſque ſuas pro cõfeſſione vnitatis nominis tui ſancti dediderunt.

23 Meritũ vnigeniti, qui vinctus eſt, cùm attigiſſet trigeſimum ſeptimum annum & tuo iuſſu oblatus cædi, in cuius demùm loco prehenſus eſt aries, promiſiſti te ſeruaturum in perpetuum iis, qui te colent cum charitate & metu, quãto magis † ducibus noſtris, qui anno centeſimo trigeſimo ſexto ſimul interierunt. *vel, noſtr*

Hîc cadauer eximitur feretro. Deinde Miniſter Synagogæ ſequentes verſus ſigillatim præcinit, ſuccinit verò repetitq; populus.

24 Hæc eſt via totius mundi. Congregamini & præſtate vniuerſi opera miſericordiæ. Nihil enim ipſum latet. Ac † animæ veſtræ vita ſempiterna *Heb. ... ſis eſt ... næ ... meri ... ma ei ... fruct*

terna perfruentur.
25 Vox audita eſt annũtians pacem.
Voluntatem timentium ſe faciet in
pace. Audite verbũ pacis.+ Requieſ-
cat anima ipſius in cubili ſuo in pace.
26 Iaceat in pace, Dormiat in pace,
donec veniat conſolator, qui pacem
audire faciat.
27 Patres ſęculi, qui dormitis in He-
bron portas horti Eden aperite illi,
atque dicite: Aduentus ipſius (eſto)
in pace.
28 Colles æterni de ſpelunca du-
plici portas paradiſi Eden patefacite
illi, ac dicite, In pace veniat.
26 Angeli pacis egredimini in oc-
curſum ipſius, portas paradiſi volup-
tatis reſerate illi, atque pacem aduẽ-
tui ipſius denuntiate.
30 Cuſtodes Theſaurorum horti E-
den patefacite ei portashorti Eden,
&

ſte. & / us hæc / in an- / t. ad c. / Deut. / ;. / 7. / uocatio / ũ priſ- / m. / ahãm, / ;, et Ia- / ſepulti / n Arbe / et He- / n tribu / , Ioſuæ / ien. 49 / 4. ip- / vxores

& ingrediatur N. paradiſum, fruaturque fructibus paradiſi. Expetẽda ſint ab eius dextera, Dulcia à ſiniſtra. Hoc + exaudias (ô domine) eique dicas, in pace eſto + aduentus tuus.

Heb.
deas
Heb.
roſis,
tus ei

Poſt cadauer humo conditum ſe vertunt ad orientem & dicunt.

Magnificetur, ſanctificeturq; nomen ipſius magnum, qui renouaturus eſt mundum, viuificaturus mortuos, fundaturus templum, ædificaturus ciuitatem Hieruſalem, eradicaturus cultum impium de terra, + reducturus ſanctitatem, benedictũ ipſum Meſſiam ſuum cum regno ipſius atq; gloria in locum ſuum priſtinũ in vita veſtra, diebuſque veſtris, in vita quoque vniuerſæ domus Iſraël citiſſimè temporeque proximo. Dicite igitur, Amen.

Vel re
rus ſa
rium (

Bene-

Benedictũ ſit nomen ipſius magnũ, in ſæculum, inq; ſæculorum ſæcula.

Benedicatur, collaudetur, decoretur, exaltetur, clarificetur, euehatur, & glorificetur nomẽ ipſius ſanctum benedictumq́; ſupra omnem benedictionem, hymnum, laudem & conſolationem, quæ dicuntur in mundo. Amen. Deſinat vaſtitas, fames, mors, Calamitates exitiales recedant à nobis, & à vobis, atque à populo Iſraël. Amẽ. Sit pax alta à Domino, vita, ſatietas, ſalus, ſolatium, liberatio, ſanitas, redemptio, propitiatio, expiatio, refrigerium, ereptio nobis & cunctis Iſraëlitis. Amen.

Solent autẽ accipere herbas et puluerẽ et poſt ſe ſpargere dum egrediũtur, ac dicere, Quia puluis es & in puluerem reuerteris. Præterea cum egre-

diuntur

diuntur è cœmeterijs, ſinguli apud ſe ſequentem oratiunculam recitant.

Et nũc Domine Pater noſter, Nos ſumus lutum, tu autem fictor noſter, opus manuum tuarum ſumus omnes, Confiteor tibi Domino meo me eſſe puluerem, cinerem, vermem mirè aridum, vmbram tranſeuntem. At tu Domine perpetuo ſedebis, ſedeſque tua erit in ſæculorum ſæcula. Amen.

In domũ luctus reuerſi manus abluũt, ſeque ſic funeſta illa re expiatos credunt. Alioqui ritus in lege Moſaica præſcriptos de purificatione eorum, qui cadauera tetigerunt, non ſeruãt, quaſi illi tantùm ſtante templo habere debeant locum. Mox miſcent vini calicem, Miniſtro his verbis benedicente.

Benedictus ſis, Domine deus noſter,

ſter, Rex ſæculi, qui creaſti fructum vitis. Benedictus ſis domine Deus noſter, Rex ſæculi, iudex veritatis & iudex miſericordiæ. Cenſor veritatũ, qui iudicat nos iudicio vero, quemadmodum ſcriptum eſt, Dei perfectũ
al. 119. eſt opus, & Iuſtus es Domine & rectum vnumquodq; iudiciorum tuorum. Benedictus tu Domine omniũ lugentium conſolator.

Poſtremo Benedictionem cibi hoc in luctu ſic peragunt.

inist. Benedicamus lugentium conſolatori. P O. Benedictus lugentium conſolator, de cuius bonis mãducauimus atque viximus.

inist. Benedictus qui ſatiat famelicos, Benedictus ipſe & benedictum nomen eius, Benedicta quoq; memoria eius in ſæcula perpetua. Benedictus

es

es Domine deus noſter rex ſæculi, qui alis vniuerſum mundum gratia, benignitate & miſericordia. Das eſcam omni carni. Nam in æternum miſericordia tua, cuius bonũ ingens nũquam defuit nobis, ſed nec deerit nobis alimentum vnquam in ſæculũ, & æternitatẽ. Ipſe enim nutris & cibum præbes omnibus, ſicuti ſcriptũ extat, Aperis manum tuam & ſatias omne viuẽs beneplacito. Benedictus tu Domine qui omnia alis.

Confitebimur te Domine deus noſter, quoniam hæreditandam tradidiſti patribus noſtris terrã deſiderabilem, feracem & amplam, fœdus & legem, vitam & victum, quoniam eduxiſti nos de terra ægypti, redemiſtiq; nos de domo ſeruorum propter fœdus tuum, quod obſignaſti in carne noſtra, & propter inſtituta be-

neplaciti tui, quæ patefecisti nobis, & propter vitã & victum, quo cibas alisq; nos, deniq; propter omnia domine Deus noster confitemur te & benedicimus nomini tuo, vti iussisti,
cut.8. Vbi comederis & satiatus fueris, benedices domino deo tuo ob terram pinguem, quam tibi dederit. Benedictus tu Domine & terræ illius & cibi causâ.

Consolare Domine deus noster lugentes Sionis & lugentes Hierusalem, lugentes quoque qui lugent in hoc funere. Cõsolare eos à luctu ipsorũ, exhilara eos ex ipsorũ labore, scripturã hãc implens, Sicut vir quem mater consolatur, sic ego consolabor vos, & in Hierusalem consolabimini. Benedictus tu domine consolator lugentium, & structor Hierusalem. Amen cito in diebus nostris.

Amen

Amen in vita noſtra ædificetur vrbs Sion & aptetur cultus in Hieruſalem. Benedictus tu Domine Deus noſter, Rex ſæculi, Deus Pater noſter, Rex noſter, inclytus noſter, redemptor noſter, ſanctificator noſter, ſanctificator Iacob, Rex viuus, bonus, itemq; beneficus, deus verus, iudex, in iuſtitia animas excipiens, dominator in mũdo ſuo, adeo vt exequatur cuncta pro voluntate. Nos autem populus eius, ſeruique ipſius. Ac propter hæc omnia tenemur confiteri illum, eiq; benedicere. Qui ſepit ruinas, ipſe ſepiat ruinam hãc nobis & populo ſuo Iſraël miſericorditer. Qui facit pacem in ſuperioribus ſuis, ipſe per miſericordiam ſuam cõciliet nobis, populoque ſuo pacem. Amen.

Haſcabá

Hascabá, id est, Oratio pro defunctis, quam Hazan siue minister Synagogæ recitat ad sepulchrum, itemque in Synagogis, inter productæ legis solemnia, diebus festis & maximè expiationis, quo die omnia feruent religione, cultuq; pro remittendis peccatis.

Hanc sæpiusculè Minister repetit, prout rogatur à diuersis flagitantibus sibi dari Hascabá pro anima. N. Sic enim loquuntur. Vnde posset iuxta Ecclesiasticam loquendi formulã appellari, Requiem, vel Libera Hebræorum.

Hascabá sonat accubationem à שכב *iacuit.*

Melius est ire in domũ luctus, quàm in domum conuiuij, in qua est finis omnium hominum. Quod Viuens in cor inducat suum. Finem verbi omnes audiamus. Deum time & mandata eius serua. Nam istud est omnis

Eccl. 12.

ho-

hominis.

Requies firma in ſuperna habitatione ſub alis Numinis, in gradu ſanctorum & purorum, tanquam ſplendor firmamẽti, collucentium fulgentiumque, Permutatio oſſium, Propitiatio delictorum, Remotio præuaricationis, Acceſſio ſalutis, indulgẽtia, & miſeratio à conſpectu inhabitantis cœleſte domicilium, Pars deniq; bona in vitam venturi ſæculi ibi ſit portio, tectumque ac habitatio celebris animæ ſapiẽtis huius, intelligentia præditi, gloriæ Rabbini N.

Animus gloria ſiue ornamentum & decus hominis.

Spiritus Domini quieſcere faciat eum in horto Eden, & ſocietur ei pax, quemadmodum ſcribitur in Eſaïa. Veniet pax, quieſcet in cubiculibus ſuis ambulans ante ipſam, ipſe ac omnes defuncti Iſraëlis, ipſius miſericordia & propitiatione. Amen. *Eſa.45.*

Inſcribunt autem lapidibus ſepulchrorum.

Sit anima eius in horto ſiue paradiſo Eden, Amen.

† *Vel.*

Deprecatio ſumpta ex 1 Reg. 25. vbi Abigaïl hæc Dauidi exoptare legitur.

Sit anima eius colligata in faſciculo viuentium, vel vitæ.

Reperi hac in Pariſiorum vrbe lapidem ſepulchralem cum hac ſcriptura.

Et tu titulus (es) ſepulchri Salomonis filij Haijm qui diſceſſit in Paradiſum Eden tertio die menſis Iiar. 1. Aprilis, anno milleſimo trigeſimo octauo ad ſectionem נבח,

Et in alio.

Tu titulus es ſepulchri dominæ Iohæ filiæ R. Semuelis, quæ diſceſſit in paradiſum Eden, &c.

Preca-

PRECATIONES, IN quibus cõmemorationem faciunt ſuorum diuorum, præter ſuperiorem, in qua inuocabant patriarchas & angelos pag.22.facie.2.

Peccauimus ante te, miſerere noſtri.

Deus miſericors nomẽ tuum, Deus miſerator nomen tuum, Deus longanimis nomen tuum, plenus miſerationibus nomen tuum,† in nobis vocatum eſt nomen tuum, Domine fac propter nomen tuum. *Exod.* *1.app… mur ex… mine tu… pulus … mini.*

Domine fac propter nomen tuum & parce Iſraëli populo tuo.

Domine fac propter inquilinum (Abraham) perfectum tuum, & parce Iſraëli populo tuo. *Gen,12*

Domine fac propter vinctum † in

monte ria, vbi ed con- ctũ est plum.

veſtibulis tuis (Iſaac) & parce Iſraëli populo tuo.

Domine fac propter exauditum in ſcala de excelſo tuo, (Iacob) & parce &c·

Domine fac propter meritum Ioſeph ſancti tui, & parce &c.

Domine fac propter extractum de aquis tuis (Moſem) & parce &c.

Domine fac propter (Aaronem) ſacerdotio fungẽtem in Vrim & Tummim oraculis tuis, & parce Iſraëli.

Domine pręſta propter (Phineem) zelãtem ob nomen tuum, & par. Iſr.

Domine pręſta propter (Dauidem) ſuauiter concentus tuos emodulantem, & parce Iſr.

Domine præſta propter (Salomonem) qui ædificauit Ædem nomini tuo, & parce Iſr.

Domine præſta propter nomen tuum,

tuum, & parce Iſraëli populo tuo.

Fac propter nomen tuum, Fac propter bonitatem tuam.

Fac propter fœdus tuum, Fac propter magnitudinem tuam.

Fac propter legem tuã, Fac propter decus tuum.

Fac propter conuentum tuum, Fac propter memoriam tui.

Fac propter miſericordiam tuam, Fac propter bonitatem tuam.

Fac propter rectitudinem tuã, Fac propter gloriam tuam.

Fac propter doctrinam tuam, Fac propter regnum tuam.

Fac propter + æternitatem tuam, Fac propter conſilia tua. *Vel rob tuum.*

Fac propter fortitudinẽ tuam, Fac propter decorem tuam.

Fac propter iuſtitiam tuam, Fac propter ſanctitatem tuam.

Fac

Fac propter miſerationes tuas, Fac propter præſentiam tuam.

Fac propter legem tuam.

Fac propter Abraham, Iſaac & Iacob, Fac propter Moſem & Aaronẽ, Fac propter Dauidem & Salomonẽ, Fac propter Hieruſalem ciuitatem ſanctam, propter Sionem habitaculum gloriæ, propter excidium ædis tuæ, propter vaſtitatem templi tui, præſta propter Iſraëlitas pauperes, propter Iſraëlitas tenues, propter Iſraëlitas qui verſantur in calamitatibus, præſta propter pupillos & viduas, propter ſugentes vbera, propter ablactatos, propter infantes ædis + Domini, qui non peccauerũt, præſta propter te, ſi cauſa noſtra non duceris, ſaltem tua cauſa age ſaluaque nos. Salua nos, exaudi nos hodie, cunctiſq; diebus, quibus oramus. Siquidem

l Magi- orum vt : perti- it ad ex iũ Titi, i Rabbi- s multos

quidem laudatio nostra tu es.
Qui exaudis pauperes, Exaudi nos.
Qui exaudis oppressos, Exaudi nos.
Qui exaudis contritos corde, Exaud.
Qui exaudis humiles mente, Exaud.
Qui exaudis attritos spiritu, Exaud.
Qui exaudiuisti Abraham patrẽ nostrum in monte Moria, Exaud.
Qui exaudiuisti Isaac in summitatibus altaris, Exaud.
Qui exaudiuisti Iacob in Bethel, Ex.
Qui exaudiuisti Ioseph in domo vinctorum, Exaud.
Qui exaudiuisti Mosem & patres nostros in Mari rubro, Exaud.
Qui exaudiuisti Aaronem in Thuribulo, Exaud.
Qui exaudiuisti Phineem in Sittim, Exaudi nos.
Qui exaudiuisti Iosuã in Galgal, Ex.
Qui exaudiuisti Heli in Rama, Exau.

fertu
casse
pueri
nocer
pepe

Qui exaudiuiſti Samuelē in Maſpa,
Exaudi nos.
Qui exaudiuiſti Dauidem & Salomonem filiū ipſius in Hieruſalem,
Exaudi nos.
Qui exaudiuiſti Eliam in monte Carmelo, Exaud.
Qui exaudiuiſti Ezechiam in ægritudine ipſius, Exaud.
Qui exaudiuiſti Ionam in viſceribus piſcis, Exaud.
Qui exaudiuiſti Hananiā, Miſaelem, & Azariā in medio fornacis ignis ardentis, Exaudi nos.
Qui exaudiuiſti Danielem in lacu Leonum, Exaud.
Qui exaudiuiſti Mardocheum & Eſteram in ſuſis vrbe, Exaud.
Qui exaudiuiſti Ezram in tranſmigratione, Exaud.
Qui ex. † Honiam in Maagal. Exau.

Qui exaudiuiſti iuſtos & pios,& perfectos omnium ætatum,Exaud. Miſericors exaudi nos,Miſericors libera,Miſericors redime, Miſericors, qui plenus es miſerationibus, miſerere noſtri, ac omnium domeſticorũ noſtrorũ. E tenebris in lucem educ nos propter nomen tuum magnum.

ſe Oni qui an ſit paul pora N chabæ de qu Mac.3.

Patrum primorũ, Patrum Iſraëlis recordare obſecro, iniquitatum primarum in temporibus ſicut Deus,ne recorderis,Rebellionis cordis ſtupefacti ne recorderis, caniciëi autem Abrahæ recordare obſecro.

Anti elegan

† Iugum præuaricationis peruigilantis ne memineris, Recordare autem obſecro,Iſaac,qui ligatus fuit.

Malitiæ operum ne memineris,hominis integri Iacob, qui habitauit in tentoriis,obſecro,recordare.

Actionum † terrorum ne memine-

ris, ſed recordare, quæſo, trium matrum (Saræ, Rebecchæ, & Rachelis).

Peruertentis iudicia ne memineris, quin duodecim principum tribuum quæſo, recordare.

Figmẽti turbidi ne recorderis, ſed Ioſephi qui venũdatus fuit, memẽto.

Occultorũ cordis noſtri ne recorderis, ſed, obſecro, memento Moſis magiſtri noſtri.

Concupiſcentiæ vulgi promiſcui ne memineris, ſed quæſo recordare patrum verſatorum ad mare rubrũ.

Operum noſtrorum itemq; rebellionis ipſorum ne memineris, Aaronis autem atque Mariæ, obſecro, recordare.

Superbiam operis Sittim ne reducas in memoriam, ſed Phineem in Sittim ſeſe præclare gerentem ob eam pone.

Mendacium (Achanis) proditum Ios.7.
ne in recordationem reuoces, verùm Iosuę filij Nun obsecro, reminiscere.

Ignorãtias legis dele ex memoria, in eam autẽ repone Barach & Deboram.

Spumæ polluti (Ophni) obliuiscere, recordare autẽ Heli & Samuëlis. 1.Reg.2

Occultatorũ ipsi Moloch ne recordare, sed in reminiscẽtia versato, obsecro, Dauidem Regem.

Transgressionis operum ne memineris, Memento autem quæso Salomonis suo solio insidentis.

Cogitationum + subactarũ ne reminiscaris, Reminiscere autem Iudicum & Regum, etiam atq; etiam obsecro. Quas s... iugum mi... appetitus

Iniquitatis (in proximũ) & præuaricationis (in deum) ne recorderis, Recordare autẽ obsecro Elię atq; Elisei.

OO Ver-

Verborum Hieremiæ obliuiſcaris, Ne verò obliuiſcere, quæſo, ægritudinis Ezechiæ.

Naboth Impietatis in eũ qui lapidatus eſt, ne memineris, Memento autem obſecro Eſaiæ & Ezechielis.

Peccati & ignorãtiæ ne reminiſcaris, Reminiſcere autem, quæſo, Ionæ in piſce exiſtentis.

Patribus viam peccatorum ne recordãdo imputes, obſecro autem recordare prophetarum duodecim.

Luti & præuaricationum ipſius obliuionem cape, Danielem & ſocios eius in memoriam reuocans.

Quæ figmentum meum admiſit è memoria expunge, in recordationẽ autẽ inducito obſecro (Mardocheũ) filium Cis & + Hedeſſam.

Capitalis & minuti (peccati) ne memineris, memento autem obſecro

cro, Ezræ verſãtis in trãſmigratione,

Peruerſitatis commiſſæ in Maagal ne recorderis, recordare verò Oniæ, qui piè ſeſe geſſit in Maagal.

Præuaricationum & delictorum ne reminiſcaris, reminiſcere verò, obſecro, celebrium ſapiẽtumq; noſtrorũ.

Superbias, itemque trãſgreſſiones obliuione inducito, ætatum verò ſingularum pios reminiſcentia proſequere.

Conflati vituli obliuiſcere, aſcenſus feſtorum trium ſolennium è contrario reminiſcere.

Te capiat obliuio eorum quę Ieroboam patrauit in Bethel. Contrà in memoriã infer altare & ſanctuarium.

Iniquitatum Iſraëlis ne memineris, Obſecro autem viri Gabrielis recordare.

Accuſationis Samaëlis ne recor-

deris, memento autem defenſionum Michaëlis.

Patrum primorū, Patrum Iſraëlis obſecro recordare·

Iniquitatum primarum in temporibus, velut deus, obliuiſcere.

BENEDICTIO Sponſaliorum.

Qui benedictioni præeſt ſumit calicem vini & his verbis benedicit.

Benedictus es Domine deus noſter rex † ſæculi, qui creas fructum vitis.

Benedictus es Domine deus noſter, rex ſæculi, qui ſanctos reddidiſti nos præceptis tuis, ac iuſſiſti vt atten-

deremus ad nefandos cõcubitus, nobis prohibens desponsatas, permittens autem ductas in matrimonium interuentu thori genialis, & consecrationum coniugalium. Benedictus es Domine, qui sanctum efficis Israëlem per thalamum nuptialem & consecrationes coniugales.

Hoc recitato prægustat, deinde porrigit calicem sponso & sponsæ.

Benedictio nuptiarum.

Qui benedictioni præpositus est sumit calicem & recitat, Orationem, Qui creas fructum vitis, ac posteà, sequentem subijcit.

Benedictus es Domine deus noster rex sæculi, qui vniuersa in gloriã tuam condidisti.

Benedictus es Domine deus no-

ritatem & fraternã dilectionẽ, exultationem, voluptatem, pacem & societatem. Obsecro, Domine, quàm citissimè audiatur in vrbibus Iuda, & in plateis Hierusalem vox gaudij & lætitiæ, vox sponsi & sponsæ. Vox exultationum Thalamorum sponsorum dulcior est, quàm conuiuium, & pueri, quàm ipsorum canendi suauitas. Benedictus es Domine, deus noster, qui lætificas sponsum & sponsam, quiq; eos fortunas.

Confitemini domino, quoniã bonus est, quoniam in sæculum misericordia eius durat.

Multiplicentur gaudia in Israële, & fugiant suspiria.

Deinde qui benedixit libat vinum, mox illud propinat sponso & sponsæ. Tandem septem cunctis diebus con-

uij genialis, ſi illic ſuperueniat noui ali qui conuiuæ, ijdemque illuſtres, qui non interfuerint benedictioni Nuptiarum, eorum maximo honos benedictionis deferetur, ac in conuiuio recitabit benedictionem hanc cibi.

Benedicamus deo noſtro, in cuius domicilio verſatur gaudium, ex cuius proprijs eſitauimus, & cuius bonis viximus, &c.

Quod ſi deſit conuiuarum numerus, dicet.

Benedicamus ei, in cuius domicilio verſatur gaudium, cuius ex bonis manducauimus, *ac abſoluet benedictionem.*

Quod ſi nullus ibi fuerit nouus conuiua, recitabitur benedictio poſtrema,

Qui creauit gaudium & lætitiam, &

& ſufficientiam eius,&c.

Porrò ſponſus vbi perſpexerit ſangui-guinem virgineum, hanc dicet bene-dictionem.

Benedictus es domine deus noſter, rex ſæculi, qui ſtatuiſti + nucem in paradiſo Eden, liliumq; cõuallium. Nõ dominabitur alienus in fonte ſignato. Propterea cerua amorum ſemen ſanctum ſeruauit in munditia, & ſtatutum non violauit. Benedictus es domine, qui elegiſti Abrahã & poſt eum ſemen ipſius.

Quatu legoria ptæ è s monis Cãt. 6 & Pr ad con dandã barum iugum uitatẽ

dorem pudicitiæ, caſtitatem ab externo non reſignandam, & ſanctam puramque dilectionem.

Finis.

Deo rerum effectori honor & gloria.

2

SEXCENTA TREDECIM præcepta Mosis, quorum iugum ac sarcinam populus Iudaïcus, vsque ad Christum portare iussus est, è capitibus vltimis operis Morè Nebuchim, quod olim conscripsit R. Moses Ægyptius Maiemonis filius.

Eorum quæ propriè appellantur præcepta & versantur circa actionẽ, alia affirmant, alia negant. Affirmant ducenta quadraginta & octo, quot hominum † membra à medicis numerantur. Negant trecenta sexaginta & quinque, qui numerus est dierum anni.

Affirmantia autem sunt hæc.

1 Deum esse credatur, Exod. 20.

Eun-

2 Eundem esse vnum fide teneatur, Deut. 6.
3 Deus diligatur toto animo, &c. Deut. 6.
4 Timeatur, Ibid.
5 Colatur, adoreturque modis à se præscriptis, Deut. 12.
6 Ei adhæreatur, Deut. 10.
7 Iuretur per nomen ipsius, Deut. 10 & 21.
8 Incedatur in viis ipsius, Deut. 13.
9 Sanctificetur nomen eius in medio filiorum Israël, Leui. 22.
10 Scriptum, *Audi Israël, Dominus deus tuus Deus vnus est*, discatur, memoriaq; teneatur, Deut. 6.
11 Filij legẽ Dei doceantur, Deu. 6.
12 Ligentur Phylacteria inter oculos, Deut. 6.
13 Eadem alligẽtur brachio, Deu. 6.
14 Conficiantur fimbriæ in quatuor

angulis

angulis palliorum, Num. 15.
15 In postibus & ostiis ædium scribatur Merizá, quæ est membrana, in qua exaratur, Audi Israël, &c. Deu. 6.
16 Congregetur populus, vt audiat legem stato tempore, Deut. 31.
17 Scribatur liber legis, Deut. 31.
18 Rex habeat apud se legis exemplar, Deut. 17.
19 Deus post cibum benedicatur, Deut. 8.
20 Conficiatur Deo Sanctuarium, Exod. 25. Deut. 12.
21 In veneratione Sanctuarium Domini habeatur, Leuit. 19. 26.
22 Excubent in Sanctuarij custodijs Sacerdotes, Num. 18.
23 Leuita Sãctuario inseruiat, Num. 18. & 7. Deut. 18.
24 Ingressuri Sanctuariũ lauent manus & pedes, Exod. 30.

25 Deo ſoli ſacrificetur, Exod. 22.

26 Liberator expectetur, Num. 24. & Deut. 30. Chr

Sacerdotes tempore miniſterij ſui curent.

27 Vt benedicant populo verbis cõceptis, Num. 6. De tum

28 Vt accendantur lucernæ, Leui. 24.

29 Vt Panes & Thymiama proponantur coram Domino, ſuper menſam, Sabbatis, Leui. 24.

30 Vt adoleatur incenſum ſiue Thymiama quotidie, Exod. 30. 39.

31 Vt ignis aſſiduè in altari ardeat, Leuit. 6.

32 Vt cinis ex eodẽ tollatur, Leui. 6.

33 Vt contaminati expellantur de Templo, Num. Deut. 23.

34 Omni honore afficiatur genus Aaronis, Leuit. 21.

25 Sacerdos veſtibus ſacris induatur

tempore

tempore miniſterij, Exo. 28. Leu. 18.
26 Arca portetur humeris ſacerdotum, Num. 7. Ioſ. 3.
27 Sacerdotes, reges Tabernaculũ, & vaſa rei diuinæ deſtinata inungantur Oleo ſancto, Exod. 30. 35. 37. 39.
38 Sacerdotes ſummi miniſtrent in Sanctuario vice ſua, Deut.
39 Diebus autem ſolennibus omnes pariter, Deut.
40 Sacrificiũ iuge bis quotidie, manè ſcilicet & veſperi offeratur, Nu. 28
41 Sacerdotes minores + contaminentur mortuorum ſuorum funere ſicut & populus, Leuit. 21.
42 Sacerdos ducat virginem in vxorem, Leuit. 21.
43 Sacerdos ſummus quotidie decimã partẽ Ephi offerat. Leu. 6. Deu. 6
44 Holocauſtum quotidianis addatur, diebus Sabbati, Num. 28.

45 Holocauſtũ quoq; ſuperaddatur Calendis menſium ſiue Neomeniis, Num.28. De[f]

46 Manipulus frugum offeratur † al-tera die Paſchæ, Leui.23. 16.[…] ſan.

47 Superaddatur quotidianis Holocauſtum die Pentecoſtes, Num.28.

48 Duo panes offerãtur eodem die, Leuit.23.

49 Holocauſtum vltra quotidiana offeratur primo die menſis Septembris, Num.29.

50 Idem fiat die expiationum, id eſt, 10. die Septembris, Num. 29. Leu.23.

51 Die expiationum ſummus Sacerdos totam rem diuinam faciat, prout ſcriptum eſt, Leuit.16.

52 In feſto Tabernaculorum holocauſtum iugi ſacrificio accedat, Nu. 29. Leui.7.& 23.

53. Idem ſeruetur octauo die eiuſdẽ

feſti,

feſti, Ibidem.

54 Obſeruentur dies feſti, Exod. 23.

55 Ter quotannis oẽs ad Sanctuarium ſeſe ſiſtant Domino, Exod. 23.

56 Illos dies feſtos in lætitia & gaudio tranſigant, Deut. 16.

57 Iuguletur agnus die Paſchatis, Exod. 12. Deut. 16.

58 Illius agni carnes edantur decima quinta nocte Menſis Niſan, Ibid.

59 Contaminati, itemq́; viatores celebrent Paſcha, 14. die menſis ſecūdi à Niſan ſiue Martio. Num. 9.

60 Comedantque carnes agni Paſchalis illa ipſa nocte Ibid.

61 Clangatur Tubis ſiue buccinis ſuper holocauſta, diebus feſtis & ſelennioribus, Num. 10.

62 Victima quæ offertur, ſit mēbris integra, Ibid.

64 In quolibet ſacrificio adhibea-

tur

tur ſal. Leuir. 2. Num. 18.
65 In holocauſto ritus præſcriptus ſeruetur, Leui. 1.
66 Itẽ in hoſtia pro peccato, Leu. 6.
67 Item in hoſtia pro delicto, Leu. 7
68 Item in ſacrificiis pacificis, Leu. 3. & 7.
69 Item, in hoſtia laudis, ſiue gratiarum actionis, Ibid.
70 Item in hoſtia pro errato Patrisfamiliæ, Leuit. 4.
71 Item in oblatione pro errato cuiuſlibet hominis, Ibid.
72 Item in oblatione, quam quis offert cùm dubitat, num admiſerit peccatum, cuius cauſa debeatur hoſtia pro peccato, Leuit. 5.
73 Item in oblatione eius, qui per errorem aliquid ſuſtulit, vel negauit depoſitum interpoſito iureiurando, Leuit. 5.

Qui

74 Qui tenuior eſt, quàm vt arietem poſsit offerre, offerat duas Turtures vel columbas, Leuit. 5.

75 Quilibet coram Domino confiteatur peccatũ, quod perpetrauerit, Num. 5. Leuit.

De ſacrificijs pollutorum.

76 Qui fluxum patitur litet, poſtquã mundatus fuerit, Leui. 15.

88 Mulier patiẽs fluxum idem præſtet, Ibid.

78 Mulier, quæ peperit, vbi purificata fuerit, offerat ſacrificiũ, Leu. 12.

79 Leproſus poſt curationẽ emundationemq; offerat victimã, Leu. 14.

De rebus ſacratis.

80 Ex ouibus & vaccis carpantur decimæ, Leuit. 27.

81 Sacretur omne beſtiarũ primogenitũ, Deut. 15. Exod. 22. 13. Nu. 17.

82 Primogenitum hominis redimatur, Exod. 13. 24.

83 Redimatur quoq; Aſellus. Ex. 13

De colle-

84 Decolletur Aſellus, ſi eum dominus noluerit redimere, Ibid.

85 Vniuerſæ oblationes, quas quis tenetur offerre partim iure, partim voluntate, primo feſto, quod euenerit, offerantur, Deut. 12.

86 Omnis generis oblationes offerantur in æde Sanctuarij, Ibid.

87 Omnis generis oblationum, ab ijs, qui extra terram ſanctam degunt, precium deferatur ad ædem Sanctuarij, Deut. 12. 14.

88 Cõſecrata, quæ vitio affecta ſunt, redimãtur, ac eis veſci liceat, Deu. 12.

89 Sacretur Deo & id quod mutatũ eſt, & illud, pro quo mutatum eſt, Leuit. 27.

90 Reliquias oblationum edant Aaronij, Num. 18.

91 Ijdem veſcãtur carnibus hoſtiarũ pro peccato, & pro delicto, Num. 18.

92 Reliquiæ ſacrificij pacifici crementur, Leuit. 7.

93 Carnes conſecratæ, ſi poſtea contaminentur, igni tradãtur, Ibid.

azarea- s. 94 Nazareus toto conſecrationis, profeſsioniſq; ſuæ tempore, nec tondeatur, nec radatur, Num. 6.

95 Tondeatur autem exacto conſecrationis tempore, vel ſi contaminatio ei acciderit, Ibid.

ota. 96 Vota perſoluantur, Deut. 23.

97 In fragẽdis vel laxandis votis habeatur ratio legũ, Ibi. Nu. 30. Leu. 27

immun- : 98 Quicunq; morticiniũ vel cadauer tetigerit, immundus eſto, Leu. 11.

99 Cibi his vel illis notis affecti immundos faciant, Ibid.

100 Octo ſerpentium, reptantiumve genera polluant, Leuit. 11.

101 Quæ menſes patitur ſit immũda, iteq; alios immũdos cõſtituat, Leu. 15

Quæ

102 Quæ peperit esto immunda, Leuit.12.

103 Leprosus contaminatus esto& alios contaminet, Leuit. 13.

104 Vir fluxum patiens eodem habeatur loco. Leuit.15.

105 Similiter & mulier, quæ fluxum patitur, Ibid.

106 Spermatis missio inficiat, Leu.15

107 Ædes plaga affectæ contaminent, Leuit.14.

108 Mortuus immundos efficiat, Leuit.15.

109 Aquæ vitulæ ruffæ contaminatum ex mortuo purificent, aliâs polluant, Num.19. *De purificationibus.*

110 Omne cõtaminationum genus purificetur aquæ baptismatibus, Leu. 13.& 15.

111 Lepra cùm hominis, tum ædiũ mundetur ligno cedrino, hysopo &

cocco, siue vermiculo, Leuit.14.

112 Lepra infectus planè tondeatur, Leuit.13.

113 Idē cunctis manifestus esto, Ibi.

114 Vitula ruffa ritu præscripto immoletur, Num. 19.

De æstimationibus rerum.

115 Qui votū fecerit, spoponderitq; Deo animam suam, sub æstimatione soluat preciū, Leuit.27.

116 Qui vouerit contaminatam pecudem, numeret precium, Ibid.

117 Qui sacrauerit domum, debeat precium pro censura sacerdotis, Ibid.

118 Item qui sacrauerit agrum possessionis suæ, Ibid.

119 Qui comederit sanctificatū, teneatur preciū eius rependere, Leu.22

120 Fructus quarti anni sanctus sacérque esto, Leuit.19.

Leges pro pauperibus

121 Pars agri vel vineæ, messis vindemiæque tempore intacta relinquatur

tur pauperibus, Leuit. 19.

122 Idem fiat in loco oleis consito, Ibidem.

123 Obliuioni traditum pauperibus deseratur, Deut. 24.

124 Quod remanserit in arboribus, relinquatur pauperi & peregrino, Ibidem, & Leuit 19.

125 Idem sit de racemis tẽpore vindemiæ prætermissis, Leuit. 19.

126 Primitiæ frugum deferantur in Sanctuarij locum, Exod. 23. Deut. 18. *Primitiæ & decimæ.*

127 Separetur pars, quæ dicitur Teruma *i. eleuatio*, Sacerdoti, Leuit. 7. & Num. 15.

128 Seponatur decima prouẽtuum Leuitis, Num. 18. Lenit. 27.

129 Seponatur decima secunda comedenda Hierosolymis, Deut. 14. 26.

130 Leuitæ de decimis suis dent sacerdotibus, Num. 18. & 24.

131 Separetur decima tertio quóq; anno & ſexto pauperib⁹,&c.Deu.14 & 26.

132 Cōfiteantur domino,qui offerunt decimas,Deut.26.

133 Confeſsionē recitent,quæ ſcripta eſt de primitiis,Ibid.

134 Separetur pars cōſperſionis ſacerdoti,Num.15.

125 Sinatur terra quieſcere annis ſeptimis,Leuit.25.

126 Sacer eſto annus Iubilei, qui & quinquageſimus, remiſſa agrorū cultura & ſatione,Leuit.25.

127 Anno illo clangatur tubâ ſiue buccinâ,Ibid.

e poſſeſ-onibus re-imendis.

138 Tum ius eſto redimendarū poſſeſsionum,Ibid.

139 AEdiū in vrbe mænibus cincta intra annum redimendarum ius eſto, Leuit.25.

Numeren-

140 Numerentur anni Iubileorum per ſeptenos annos, Ibid.

141 Remittantur debita anno quoq; ſeptimo, Deut. 15.

142 Exigendi tamen ea ab externo, id eſt, Idololatra, ius eſto, Ibid.

143 Munere è quolibet animante dentur ſacerdoti armus dexter, Mandibula & Stomachus, Deut. 18.

144 Tonſionis ei dentur primitiæ, Ibidem.

145 Quæſtiones iuris & facti indicentur partim DEO, partim ſacerdoti, Leui 4.5. Deut. 17.

146 Prius iugulētur pecudes & aues, quàm comedantur, Deut. 12. *De cibis*

147 Sanguis cerui & ſimilium belluarum, itemq́; volatilium in terram fundatur, terraq́; obruatur, Deut. 12. Leuit. 17.

148 Captis pullis è nido mater e-

mittatur,Deut.22.

149 Animalia terrestria in esum liceant,si notas in lege assignatas habent,Deut.14.Leuit.11.

150 Item volatilia,Ibid.

151 Item aquatilia,Ibid.

152 Item locustæ, cæteraq; ancipitia,Leuit.11.

ctis 153 Sanctificentur Neomeniæ,
m. Num.10.28.

pellat 154 Anni tantùm numerentur in cõ-
m sa- sessu + senatus maioris,siue sãctioris.
tũ pri 155 Cum quiete & otio celebretur
cuius Sabbatum,Exod.23.
o fit
17. 156 Sanctum sacrũque esto Sabba-
autẽ tum,Exod.20.
citum
ptum 157 Abijciatur fermẽtatus panis die
12.ca. primo azymorum,Exod.12.Deut.16.
et 16 158 Prima nocte Paschæ prædice-
tur Exitus de ægypto & liberatio de
iugo ægyptiorum,Exod.13.

Panis

159 Panis azymus edatur nocte illa, Exod.12. Deut.16.

160 Primus dies Paſchæ in quiete traducatur, Num.28.Exod.12.

161 Similiter dies eiuſdem feſti Septimus, Num 28.

162 Numerentur quinquaginta dies à die manipulorũ oblatorum, Leu.23.

163 Quies ſit die quinquageſimo, Ibidem.

164 Item die primo menſis ſeptimi, Ibid.

165 Decimo autem eiuſdem mẽſis ieiunetur, Ibid.

166 Dies ille ieiunij quieti deputetur, Ibid.

167 Quieſcatur die primo tabernaculorum, Leui.23.

168 Item die octauo, Ibid.

169 Habitetur ſub tabernaculis ſeptem totis diebus, Ibid.

170 Illo die gestētur, manibus palmæ, trésq; aliæ fructuū species, Ibid.

171 Primo die anni, id est, primo die Septēbris clangant buccinæ, festūq; Tubarum celebretur, Leu 23.

172 Detur dimidium sicli quolibet anno pro ærario templi. Exod. 30.

173 Lex seruetur citra additionem vel detractionem, Deut. 12.

ūpit o- lū Deu- nomij, l intelli r pro- de Chri indici-

174 † Audiatur quilibet propheta tē pore suo, Deut. 18.

175 Rex de gente propria creetur, Deut. 17.

176 Obediatur curiæ senatus maioris, Deut 17.

177 Absolutio maioris partis præponatur, vbi in iudiciis Sentētiæ Seniorum sunt contrariæ, Exod. 23.

178 Vbique cōstituantur Iudices & præfecti, Deut. 16.

169 AEqualitas inter aduersas partes

tes in iudicio citra delectū personarum seruetur, Leui. 19.
180 Testis, quæ nouit, testificetur, Exod. 23. Testes
181 Diligentissime explorentur testes, Deut. 13. 19.
182 Testes iisdem sint obnoxii, quæ aliis suo testimonio intentauerint, Deut. 19.
183 Vitulæ cæde expietur hominis nex, Deut. 21.
184 Eligantur sex ciuitates refugij, Deut. 19.
185 Dentur leuitis vrbes, in quibus seorsum habitent, Num. 35.
186 Item suburbana certo spatio per circuitum, Ibid.
187 Idolorum & cultus & cultores dsperdantur, Deut. 12.
188 Impiæ & desertricis ciuitatis coloni interficiantur, Deut. 13.

elli- 189 Deleantur 7.gentes de terra Iſraël, Deut.20.

190 Deleatur gẽs Amalech, Deu.25.

191 In ſempiternã reducantur memoriam ea, quæ in Iſraëlem commiſit Amalech, Ibid.

162 In cæteris prœliis ſeruetur diſciplina, quam lex dictat, pace primùm propoſita, Deut.20.23.

193 Sacerdos ingruente cõflictu, cohortaturus ſtet ante aciem, Deut.20.

194 Extra caſtra paretur locus ad requiſita naturæ, Deut.25.

195 Paratus eſto paxillus in caſtrorũ limine, Ibid.

de 196 Reſtituatur ablatum, Num.5.

ſo- 197 Ad Eleemoſynam erogandam promptiſsimi ſient, Deu.15. Exod.2.1

198 Extraneo, qui fuerit peregrinorum deorũ cultor, dare liceat fœnore, Deut.15. Exod.21.

199 Pignus Domino eodem die restituatur, Exod, 21.

200 Mercenario eodem die merces rependatur, Deut. 24.

201 Operarius comedere de iis possit, ad quæ operã suã locauerit, Deu. 23

202 Quisq; succurrat homini vel iumẽto onere depresso, EXO. 23. Deu. 22.

203 Restituatur domino res amissa, Ibidem.

204 Redarguatur proximus viis prauis insistens, Leui. 19.

205 Diligatur ꝓximus instar sui, Ibi.

206 Ametur peregrin⁹, Ibi. & Deu. 10

207 Pondera iusta habeãtur, Leui. 19 Deut. 25.

208 Sapientes honore afficiantur, Leuit. 19. Deut. 13.

209 Honor exhibeatur parentibus, Exod. 20.

210 Vnusquisq; Patrem & Matrẽ timeat,

meat,Leuit.19.

de cõ 211 Creſcant † & multiplicentur, Gen.1.& 9.

ctio- nfun um to. 212 Sponſus immunis bello cum ſponſa lætetur annũ vnum, Deut.24.

213 Circuncidatur puer octauo die, Gen.17.Leuit.12.

214 Frater vxorem ducat fratris, ad ſuſcitandum ipſi ſemen,Deut.25.

215 Aut, vxor fratris ei ignominiæ cauſa calceos publicè extrahat, Ibid.

216 Qui vim puellæ intulerit,ipſam ducat in vxorem, Deut.22.

217 Qui traduxerit vxorem ſuam,ne poſſit eam repudiare,Deut.22.

218 Qui mulierem fefellerit,ſit obnoxius legibus ſcriptis,Exod.22.

219 Captiua formoſa iuxta conceptas in Scriptura leges tractetur, Deu.21.

220 Qui ſuſpectã de pudicitia vxo-

rem

rem habet, ſeruet ritum proditum, Num. 5.

221 Chartâ ſiue tabulis repudium detur, Deut. 2. 24.

222 Sacerdos formulam repudij ſibi præſcriptam ſeruet, Num.

Leges pœnis.

223 Sontes pro commerito cædantur virgis, Deut. 25.

224 Qui imprudẽter aliquem interfecerit, exulet vſq; ad mortem ſummi pontificis, Num. 35, Ioſ. 20.

225 Senatus maior interficiendi gladio, ius habeat, Exod. 21.

4 Mor[tis] genera.

226 Adulterio & adultera † interficiantur, Leuit. 20.

ſtrãgulen-tur.

227 Crementur igni ſontiũ aliqui, Leuit. 20.

228 Lapidibus obruantur alij, Deut. 22.

229 Et hi in patibulum agantur, Deut. 21.

Ex

230 Excarnificatus iudicum decreto ipſo die ſepeliatur, Deut. 21.

eges de is. 231 Erga ſeruum Hebræum ſeruentur quæ ſcripta ſunt, Exod. 21. Deu. 15.

232 Itidem erga ſeruam Hebræam, quam herus ſibi copulauerit, Ibid.

233 Dimittaturq; libera, ni in coniugium ducitur, Exod. 21.

234 Seruus chananæus, peregrinæq; religionis perpetuam ſeruitutem ſeruiat, Exod. 21. Leuit. 25.

Damnis 235 Qui damnum attulerit mulctâ puniatur, Exod. 21.

236 Idem eſto de iudicio damni à beſtiis profecti, Exod. 21.

237 De iudicio damni è puteo malè ſepto, Exod. 21.

238 De mulcta vel morte furis, Exod. 22.

239 De damno paſcentis, eiuſque iudicio, Ibid.

De iu-

243 De iudicio damni ab igne manantis, Exod. 22. De iudi

241 De iudicio depositi, Exod. 22.

242 De iudicio locati & locantis, Exod.

243 De iudicio cõmodati, Exo. 22.

244 De iudicio rei emptæ & venditæ, Leuit. 25.

245 De iudicio rei raptæ, Leuit. 19.

246 De iudiciis hæreditatũ, Nu. 27. & 30.

247 Euadat ad ciuitates refugij, qui casu aliquem occiderit, Deut. 19.

248 Ei omnes opem ferant, aduersus illum, qui ipsum ad necem conquirit & persequitur, Ibid.

Affirmantium præceptorum finis.

Præcepta

g

PRAECEPTA LEGIS *Mosaicæ negantia.*

Iam diximus præcepta huius generis, quæ & interdicta vocari possunt, esse trecenta sexaginta quinq; , † pro numero dierum anni. Horũ ergo hæc esto nomenclatura.

...bbinorũ ...vt ser... ...ceptam ...humanis membris comparationem, dicunt, pro numero meatuum neruorum & venarum, quibus primaria decem membra connectuntur, Cerebrum, Cor, Hepar, Pulmo, Stomachus, Fel, Splen, Ren, Genitale, Matrix cum adiunctis partibus.

...e Deo ...que reli... ...ne.

1 Ne cogites alium deum esse præter me, Exod. 21. Deut. 4.

2 Ne habeas Deos alienos coram me, Exod. 20.

3 Ne conficias tibi sculptile, aut simulachrum, Ibid.

4 Neq; cõuertare ad Idola, itemq; deos

deos conflatiles, Leui. 19.

5 Ne conficiatis deos argenteos, neq; aureos, hoc eſt, vllam iſtiuſmodi formam, elegantiæ & ornamenti gratiâ, Exod. 20.

6 Ne adores Idola, neque colas, Exod. 20.

7 Ne des de tuo ſemine, id eſt, vllũ liberorum tuorum Idolo Moloch, Leuit. 18.

8 Pytho, qui Ob dicitur, & diuinus, qui ידעני, ne conſulantur, Deut. 13. De diuin culis.

9 Nemo pythonicam exerceat, Leuit 19.

10 Neque aliam artem diuinatoriã, quæ pertinet ad Ideonim, Ibid.

11 † Ne reſpicias Idola, Deut. 4. Hoc pau ſubtilius c ligunt è Deuteron

12 Ne erigas tibi ſtatuam, Deut. 16.

13 Neque ſculptum lapidem, Ibid.

14 Ne plantes lucum, aliquámve arborem prope altare, Ibid.

15 Per Idola iuramentum neq; præſta, neque recipe, Exod. 23.

16 Ne prodeat ex ore tuo nomẽ Idolorum, Ibid.

Pſeudopheta. 17 Nemo aliquem ſollicitet ad colenda Idola, Deut 13.

18 Talis ſuaſor ne ametur, Ibid.

19 Imò vero ei ne parcatur, Ibid. & Deut. 18.

20 Ne remittantur erga eum inimicitiæ, Ibid.

21 Qui ab eo fuerit deceptus, ne pro ipſo vllam rationẽ afferat, cuius cauſa poſſit euadere, Ibid.

22 Sed nec occultet eum, in criminis ipſius obtentum aliquid reticens Ibidem.

[De] Idolis et [eo]rum cul[to]ribus. 23 Nemo abſcõdat Idolum, aliquídve, quod ad ipſum pertineat, Deut. 17.

24 Ciuitas diris deuota ne iterum ædificetur, Deut. 13.

Nemo

25 Nemo aliquid è bonis illius interuertat, Ibid.

26 Nullus ex Idolis vtilitatis aliquid capiat, Deut.17.

27 Sed nec ex Idolorum cultoribus, Ibid.

28 Item nec è rebus quibuſlibet ad Idola pertinentibus, Ibid.

29 Ne peieretur, vel nomine Idolorum vſurpato, Deut.

30 Ne ſit falſus propheta in populo, Deut.13. Leuit.19. *De Pſeu propheta iterum.*

31 Ne auſcultetur, qui vaticinatur Idoli nomine, Deut.13.

32 Ne abſtineas cæde Pſeudoprophetæ, Deut.13. & 18.

33 Ne ambuletis in viis & ritibus Idololatrarum, Leuit.18.

34 Ne exerceatur diuinatio lignorum fruſtulis, quæ appellatur קסם Deut.18. *De diui culis iter*

35 Ne auguremini, Leuit. 19.

26 Ne diuinetis, Deut. 18.

37 Ne declinetis ad Magos, Leu. 19.

38 Ne consulatis ariolos, Deut. 18.

39 Ne denique sciscitemini vllum diuinaculorum genus, Deu. 18. Leu. 19

40 Nemo consulat, vel euocet mortuos, Deut. 18.

ultu et tu cor- si.

41 Ne induat mulier viri habitum, Deut. 22.

42 Nec è cõuerso vir fœminæ, Ibid.

43 Characteres, notę & stigmata ne inscalpantur in cute, vt moris est Idolorum cultoribus, Leuit. 19.

44 Nemo induat vestem lino lanáq; contextam, Deut. 22.

45 Ne tondeas comam in orbem Leuit. 19.

eriorem inferio- n maxil- ũ extre- tatem.

46 Ne radas † angulos barbæ, Ibid.

47 Ne incidas, neq; facias caluitium super mortuo, Deut. 14.

Ne in

48 Ne in perpetuum habitato in terra AEgypti, Deut. 17.

49 Ne ſequaris cogitationes tuas et animi tui ſenſa, Num. 15. Deut. 12.

50 Ne ineas fœdus cũ ſeptem Chananeorum gentibus, Deut. 7. 17 20. *Leges ca.*

51 Ne Idololatrarum miſereare, Deu. 17 & 20.

52 Ne eos ſinas tecum in terra tua commorari. Exod. 23. Deut. 7.

53 Ne ducas ipſorum filias in vxores, Exod. 34. Deut. 7.

54 Ammonitæ & Moabitæ ne ingrediantur in eccleſiam Domini, Deu. 23.

55 Ne abominêris idumeũ, Deu. 23.

56 Ne abominêris AEgyptiũ, Deu. 23

57 Ne exoptes pacem Ammonitis & Moabitis, Deut. 23.

58 Ne ſuccidas eorum arbores, cùm ciuitates eorum oppugnabis, Deu. 20

59 Ne timeas inimicos, tuos in prælio,

lio, Deut. 7. & 20.

60 Ne obliuiſcâre eorum, quæ Dominus fecit Amalechitis, Deut. 23. 25.

iuramẽ r exe- ione. 61 Ne blaſphemetur nomẽ Dei, Qui ſecus fecerit, interficiatur, Leuit. 24.

62 Ne peieres Dei vſurpato nomine, Leui. 19.

63 Ne iures in vanum, Exod. 20.

64 Verbũ domini ne tentes, Deut. 6. & vlt.

65 Ne faciatis domino Deo veſtro, ſicuti Idolis, Deut. 12.

66 Neque deſtruatis ædem Sanctuarij, aut libros legis, perinde atq; templa Idolorum & libros, Ibid.

67 Ne pernoctet ſuſpenſus in patibulo, Deut. 21.

sdemi rio Ec- c. 68 Ne ſummoueantur cuſtodiæ de Sanctuario, Leuit.

69 Ne ingrediatur ſacerdos omni hora in Sanctuarium, Leuit. 16.

70 Macula affectus ne intret Sãctuariũ, intra velum, vel ad altare, Leu. 21.

71 Multò minus ministret, Ibid.

72 Leuitæ ne sumant sibi ministeriũ sacerdotum, nec contrà sacerdotes Leuitarum, Leuit. Num. 18.

73 Ebrius ne ingrediatur Sanctuarium, Leuit. 10.

74 Alienigena, quísq; non fuerit de stirpe Sacerdotum, ne ministret in Sanctuario, Num. 18.

75 Sacerdos contaminatus ne rem diuinam faciat, Leuit. 21.

76 Sacerdos, quo die à sua immũditia lotus fuerit, ne ministret, Leu. 22.

77 Idem contaminatus ne ingrediatur atrium. Leuit. 21.

78 Sed nec in cœtum Leuitarũ prodeat, Ibid.

79 Ne ædificetur altare è lapidibus cæsis, Exod. 20.

80 Ne aſcendatur ad altare gradibus, Ibid.

81 Ne deficiat ignis in altari, Leui. 6.

82 Ne incendatur holocauſtum, vlla ve alia victima, ſed nec Thymiama alterius cõpoſitionis, quàm pręſcriptæ, in altari aureo, Exod. 30.

83 Ne imitemini confectionẽ ſancti olei, Ibid.

84 Vectes ne extrahãtur de arcæ circulis, Exod. 25.

85 Ne vngatur extraneus oleo ſancto, Exod. 30.

86 Rationale ſiue Oraculũ ne ſeparetur de ſuperhumerali ſiue Ephod, miniſterij tempore, Exod. 28.

87 Foramen interulæ ſummi Sacerdotis, Item alij amictus Sacerdotales neque diſſuantur, neque ſcindantur, Exod. 28. 29.

uenda in rificiis. 88 Ne offeratur holocauſtum quouis

uis loco, Deut. 12.

89 Ne immolentur consecrata extra locum dominico cultui destinatum, Leuit. 17.

90 Vitiata ad altare neque cōsecrentur, Leuit. 22.

91 Neque mactentur, Ibid.

92 Sanguis victimarum maculatarū ne fundatur in altari, Ibid.

93 Intestina earundem ne crementur, Ibid.

94 Animal affectum macula incurabili ne offeratur in sacrificiū, Leuit. 22

95 Idem ne per manū quidem gentilis offeratur, Ibid.

96 Ne de industria maculētur consecrata, Leuit. 22.

97 Fermentum & mel ne adoleantur, Leuit. 2. & 23.

98 Ne fiat oblatio absq; sale. Leu. 2

99 Ne offeratur merces prostibuli, nec

nec precium canis, siue animal commutatum pro cane, Deut. 23.

100 Ne immoletur bestia, eodem die, Leuit. 22.

101 Quo catulus eius, Ibid.

102 Ne ponatur oleum oliuarum in oblatione pro peccato, Leuit. 5.

103 Sed nec in oblatione Zelotypiæ, Num 5.

104 Oleum oliuarum ne mittatur super vllam auem, Num.

105 Ne ponatur thus super hostia pro peccato, Leuit. 5.

106 Ne cõmutentur cõsecrata præstantiora cum deterioribus, nec è diuerso. Leuit. 27.

107 Ne commutentur cõsecrata diuersarũ oblationum inter se, Leu. 27.

108 Ne redimatur primogenitũ bestiæ mundæ, Num. 18.

109 Ne vendatur decima bestiarum,

rum,Ibid.
110 Ne væneat ager excommunicatus, Leuit.
111 Idem ne redimatur,Ibid.
112 Auis in ſacrificio ne ſic diſcerpatur, quin caput corpori hæreat, Leuit.1.
113 Nemo vtatur in ſuos vſus ſanctificatis,Exod.30.Deut.15.
114 Ne ares cum primogenito bouis tui, &c. Deut.15.
115 Ne edantur carnes ſanctificatæ, quæ relictæ fuerint vſque ad mane, Exod.29. De ſ[...] crorum
116 Ne comedas primogenita ouiũ tuarum,Num.18.
117 Ne immoletur agnus Paſchalis, antequam fermentatum abiiciatur, Exo.34.
118 Nihil è membris ipſius agni relinquatur,Ibid.

Sed

119 Sed nec aliquid è carnibus, Ibid. Deut. 16.

120 Nihil remaneat ex adipe ipſius iu diem tertium, Exod. 23.

121 Nihil ſit reliquum è carne agni ſecundi Paſchalis, ipſo mane, Num. 9.

122 Nihil quoque de carne pacificorum ad ipſum vſque manè ſuperſit, Deut. 16.

123 Ne frangatur os primi agni Paſchæ, Exod. 12.

124 Sed nec ſecundi, Num. 9.

125 Caro agni Paſchalis ne importetur in aliam domum, vel contubernium, Exod. 12.

126 Ne remaneat aliquid de fermẽto, Ibid. & Leuit.

127 Paſcha ne comedatur vel crudum, vel elixatum, Exod. 12.

128 Alienigena eo ne veſcatur, Ibid.

129 Sed nec Hebræus Apoſtata, idolorũq;

lorumq; cultor, Ibid.
130 Contaminati ne veſcantur cõſecratis, Leuit. 22.
131 Ne + comedãtur cõſecrata, quæ aliquid contaminatũ attigerint, Leu. 7
132 Sed nec eorum reliquiæ, Ibid.
133 Contaminata ne edantur, Leu. 7
134 Extern⁹ ne edat Teruma, Leu. 22
135 Sed nec inquilinus Sacerdotis,
136 Sed nec eius domeſticus, Ibid.
137 Contaminatus ne eo quoq; eſu vtatur, Ibid.
138 Filia Sacerdotis alicui elocata, res conſecratas ne guſtet, Leuit. 22.
139 Sacrificium pro Sacerdote ne edatur, Leuit. 6.
140 Carnes hoſtiæ pro peccato ne edantur, Ibid.
141 Ne comedantur victimæ conſecratæ, quæ dedita opera commaculatæ fuerint, Leuit. 22.

Præcepti 7. Leu. t... hitur à ... li.

:cima pri
ı,quæ de-
ıabatur
uitis, se-
la,quæ ſe
nebatur
epulãdũ
domeſti-
& pau-
ribus,
ut. 26.

142 Nemo veſcatur decima ſecũda panis extra murũ Hieruſalem. Deu. 12.

143 Item decima ſecunda vini, Ibid.

144 Item decima ſecunda olei, Ibid.

145 Item primogenito integro & perfecto, Ibid.

146 Sacerdotes ne edant hoſtiã pro peccato extra atriũ Sanctuarij, Deu. 21

147 Sed nec hoſtiã pro delicto, Ibid.

148 Ne edantur carnes holocauſti, Deut. 12.

149 Ne edantur carnes conſecratæ antequã effundatur ſanguis, Deut, 21.

150 Alienigena ne deguſtet conſecrata, Leuit. 22.

151 Ne comedat ſacerdos primitias, priuſquam importentur in atrium, Deut. 12. & 18.

152 Ne comedatur decima ſecunda cum immunditia, in Hieruſalem, antequam redimatur, Deut. 26.

153 Ne comedatur Decima ſecunda in luctu.i.die mortis parentum, Ibid.

154 Ne expēdatur pretium decimæ ſecundæ in vſus funeris, ſed cibi & potus, Deut. 26.

155 Fructus nondum decimatus ne comedatur, Leuit. 22. 23.

156 Ne præponatur † Teruma primitiis, nec decima prima Terumæ, nec decima ſecunda primæ, ſed ordine ſeponātur primùm primitiæ, deinde Teruma, tum decima prima, denique ſecunda, Exod. 22.

157 Ne differas vota reddere, Leu. 23

158 Ne aſcendas ad feſta ſolennia abſque oblatione, Exod. 23. Deut. 16.

159 Nemo tranſgrediatur ea, ad quę ſeſe obſtrinxit, Num. 30.

166 Ne ducat Sacerdos ſcortum in matrimonium, Leuit. 21.

161 Nec repudiatam, Ibid.

Primitiæ pliciter frugum animali Teruma tem al rerū, v nis, aur ἀνάθη

Cauēd. cerdoti & Leu

162 Nec vitiatam,Ibid.

163 Sed nec viduam,modò fuerit ſa cerdos ſummus,Ibid.

164 Sacerdos ne intret Sanctuarium veſtibus laceratis, Leuit.21.

165 + Sed nec capillis malè cõpoſitis & grãdioribus,qui ſcilicet nõ fuerint ſingulis octonis diebus detonſi, Leuit.21.

166 Summus pontifex ne exeat atriũ cultus diuini tempore,Leuit.

167 Ne cõtaminetur pontifex maximus alienorum mortuorum funere, Leuit.21.

168 Sed nec propinquorum,Ibid.

169 Idem ne ingrediatur domũ, vbi iacet cadauer,Ibid.

170 Tribus leuina ne habeat ſortitionem in terra,Leuit. 25.

171 Sed nec accipiat partem ſpoliorum,cum in terram intrauerit,Ibid.

Ne ſecen-

172 Ne ſecentur crines in funeribus, Deut. 14.

173 Nemo edat belluam immundam, Leuit. 11. Deut. 14. *De delectu ciborum.*

174 Nec piſcem immundum, Ibid.

175 Nec immundã volucrem, Ibid.

179 Nec reptile alatũ gradiens quatuor pedibus, vt apem, &c. Ibid.

177 Nec quadrupes, quod graditur manibus, Ibid.

178 Nec reptile cuiuſcunque generis, Ibid.

169 Nec vermes è fructibus enaſcẽtes, in aëremq; ſubuolantes, Ibid.

180 Nec aquatilia carentia pinnis & ſquammis, Ibid.

181 Ne comedant vllam morticinij carnem, Deu. 14. Exo. 22.

182 Ne veſcantur beſtia in agro diſcerpta, Exod. 22.

183 Nec membro animalis adhuc

viuentis, Gen.9.
184 Nec neruo fœmoris, Gen.32.
185 Nec † ſanguine, Leuit.7.
Excipiunt ſanguinem piſcium.
186 Nec aruina, ſiue adipe bouis, ouis, capræ, &c. ſpōte ſeparabili, Leu. 7
187 Ne comedāt carnem cum lacte, Exod. 23.
188 Ne coquant carnem lacte matris, Exod. 23.
189 Ne edant carnes animantis lapidibus ſtrati, Exod. 21.
190 Ne guſtent panē nouitium ante Paſcha, Leuit. 23.
191 Nec grana igni torrefacta, & manuum perfrictione decorticata. Ibid.
192 Sed nec pultes è granis pilo, mola, aliove modo comminutis, Ibid.
193 Ne comedant fructum arborū nouellarum tribus primis, Leuit. 19.
194 Ne manducetur ſementis viti permixta, Leuit. 23

195 Sed nec vinum inde expreſſum, Ibidem.

196 Sed nec ſic edant & bibant qui comeſſationi & crapulæ indulgent, Deut.

197 Ne quicquam guſtent die expiationum, Leuit 23.

198 Ne guſtent fermentum in paſchate, Exod. 13.

199 Imo vero neque rem fermentato commixtam, Exod. 12.

200 Idq; ab ipſo meridie, Deu. 16.

201 Sed nec appareat ab illo tempore fermentatum, Ibid.

202 Ne in domibus quidem, Ibid.

203 In domibus ante abſolutum paſcha fermentum ne inueniatur, Ibidẽ, Exod. 12.

204 Nazareus neque vinum neq; aliquid è vite bibat, Num. 6. *Nazaretus.*

205 Nec edat vuas, Ibid.

206 Etiamſi paſſæ ſiccæque fuerint, Ibidem.

207 Ne edat earum corticem, Ibid.

208 Neque acinos, Ibid.

209 Ne contaminetur ſuper mortuo, Ibid.

210 Neque ingrediatur domũ, vbi iacuerit mortuus, Ibid.

211 Ne tondeat crines, Ibid.

e agris. 212 Ager totus ne metatur, Leui. 19

213 Ne recolligantur ſpicæ remanentes, Ibid.

214 Eadem ratio racemorum in viti remanentium, Ibid.

215 Manipulus obliuione derelictus ne recolligatur, Deut. 24.

216 Ne ſeminentur vnà in aruis ſemina diuerſorũ generum, Deut. 22.

217 Diuerſa quoque in vineis ne ſerantur, Ibid.

218 Ne committantur diuerſa genera

ra animalium, Leuit. 19.
219 Diuersæ animalium species ne arent simul, Deut. 22.
220 Ne alligetur os bouis triturantis, Deut. 25.
221 Ne colatur tellus anno septimo, Leuit. 25.
222 Neque vinea, Ibid.
223 Ne metātur fructus aruorum & vinearum eodem anno, Leuit. 25.
224 Ne carpantur fructus arborum eiusdem anni septimi, Ibid.
225 Anno Iubilei neq; aretur, Leu. 25
226 Neque metatur, Ibid.
227 Neq; fructus colligantur, Ibid.
228 Ne vendantur possessiones vel agri in terra Israël in perpetuum, sed Iubilei anno ad pristinum possessorem reuertantur, Leuit. 25. *De possessionibus.*
229 Ne commutentur cum aliis possessiones Leuitarum, Ibid.

officiis 230 Ne derelinquãtur Leuitę, Deu. 12
itatis. 221 Ne exigãtur debita septimo anno, Deut. 15.

232 Ne desinas dare mutuũ pauperi, quòd instet annus septimus, Deu. 15.

233 Ne obdurescito, quin benefacias pauperi, Deut. 15. & 24.

e seruis 234 Hebræum seruum vel ancillam ne dimittito vacuos, Deut. 15.

mutuis 325 Ne exigitò mutuum à debitore
vsuris. quem non esse soluendo intellexeris, Exod. 22.

236 Fœnore, néque des, Leuit. 25.

237 Neq; accipias, Deut. 15. Exo. 23.

238 Nemo sit medius inter dantem fœnore & accipientem, Exo. 22.

289 Nullus fiat fideiussor vel testis inter eos, Ibid.

240 Ne remaneat merces mercenarij apud aliquem in crastinũ, Deu. 24.

e pignori- 241 Ne accipiatur pignus à debito-
is.

re

re per vim, Deut. 24.

242 Neque retineatur cùm ipsi fuerit necessarium, ibid.

243 Pignus ne accipiatur à vidua, Ibidem.

244 Ne pignori accipiantur res ad victum necessariæ, ibid.

245 Ne pignerêris molas, ibid.

246 Ne fureris homines, Exod. 20. & Deut. 24. *De furt[...]*

247 Ne fureris pecuniam, Leuit. 19.

248 Ne aliquid rapias vel depredêris, ibidem.

249 Ne transferas terminos, Deu. 19

250 Ne peierato pro pecunia apud te deposita, Leuit. 19. *De fra[...] bus.*

251 Ne decipias proximum emēdo vel vendendo, Leuit. 25.

252 Neque fallas eum verbo, ibid.

253 Peregrinum neq; verbo, Exo. 22

254 Neque mercādo decipias, ibid.

255 Ne opprimas proximum, Leu. 19
256 Neq; ei pecuniam ipsius deneges, ibid.
seruis m. 257 Ne restituatur domino seruus, qui euaserit in terrã tuam, Deu. 16. 23
258 Ne seducatur talis seruus, Exo.
259 Ne affligite orphanũ & viduam, Exod. 22.
260 Ne talem seruitutem seruiat Hebræus, qualem Chananeus, Leuit. 25.
261 Ne venumdẽt seruum Hebræũ perinde atque alium, Leuit. 25.
262 Ne eum sibi seruire cogãt, ibid.
263 Ne dimittant seruum externum pro eo qui se vendidit, Exod.
264 Ne vendant alteri seruam Hebræam, Exod. 21.
265 Ne subducant ei necessaria, vt pote victum, vestitũ ac coïtum, ibid.
266 Captiuam elegantem ne venũdent, Deut. 21.

267 Ne opprimatur quaſi ſerua. ibi.

268 Nemo concupiſcat rem proxi- mi, Exod 20. *De re aliena.*

269 Ne guſtent operæ de fructu, qui adhuc eſt in arbore vel in canna, Deut. 23. Leuit. 19.

270 Ne immittas falcem in meſſem alterius, Deut. 23.

271 Ne carpant operæ fructum aliũ quàm quem tunc edent, ibid.

272 Rẽ amiſſam nemo celet, Leu. 22.

273 Nemo iumentum ſub onere de- ſerat, Deut. 22.

274 Mẽſuram & Stateram iniquam nemo habeat, Deut. 25.

275 Sed nec duas menſuras, quarum vna ſit minor altera, ibid.

276 Iudicium iniuſtum ne feratur, Leuit. 19. *De Iudi*

277 Iudex ne recipiat preciũ vel mu- nera, Num. 35 Deut. 16.

ne honore

162 Nec vitiatam, Ibid.

163 Sed nec viduam, modò fuerit sacerdos summus, Ibid.

164 Sacerdos ne intret Sanctuarium vestibus laceratis, Leuit. 21.

165 † Sed nec capillis malè cōpositis & grādioribus, qui scilicet nō fuerint singulis octonis diebus detonsi, Leuit. 21.

...ster in- pres, ca- t suum disco ope t.

166 Summus pontifex ne exeat atriū cultus diuini tempore, Leuit.

167 Ne cōtaminetur pontifex maximus alienorum mortuorum funere, Leuit. 21.

168 Sed nec propinquorum, Ibid.

169 Idem ne ingrediatur domū, vbi iacet cadauer, Ibid.

170 Tribus leuina ne habeat sortitionem in terra, Leuit. 25.

171 Sed nec accipiat partem spoliorum, cum in terram intrauerit, Ibid.

172 Ne ſecentur crines in funeribus, Deut. 14.

173 Nemo edat belluam immundam, Leuit. 11. Deut. 14. *De delectu ciborum.*

174 Nec piſcem immundum, Ibid.

175 Nec immundã volucrem, Ibid.

179 Nec reptile alatũ gradiens quatuor pedibus, vt apem, &c. Ibid.

177 Nec quadrupes, quod graditur manibus, Ibid.

178 Nec reptile cuiuſcunque generis, Ibid.

169 Nec vermes è fructibus enaſcẽtes, in aëremq; ſubuolantes, Ibid.

180 Nec aquatilia carentia pinnis & ſquammis, Ibid.

181 Ne comedant vllam morticinij carnem, Deu. 14. Exo. 22.

182 Ne veſcantur beſtia in agro diſcerpta, Exod. 22.

183 Nec membro animalis adhuc

viuentis, Gen.9.
184 Nec neruo fœmoris, Gen.32.
185 Nec † ſanguine, Leuit.7.
186 Nec aruina, ſiue adipe bouis, o-
uis, capræ, &c. ſpõte ſeparabili, Leu.7
187 Ne comedãt carnem cum lacte, Exod.23.
188 Ne coquant carnem lacte matris, Exod.23.
189 Ne edant carnes animantis lapidibus ſtrati, Exod.21.
190 Ne guſtent panẽ nouitium ante Paſcha, Leuit.23.
191 Nec grana igni torrefacta, & manuum perfrictione decorticata. Ibid.
192 Sed nec pultes è granis pilo, mola, aliove modo comminutis, Ibid.
193 Ne comedant fructum arborũ nouellarum tribus primis, Leuit.19.
194 Ne manducetur ſementis viti permixta, Leuit.23

Excipiunt ſanguinem piſcium.

195 Sed nec vinum inde expreſſum, Ibidem.

196 Sed nec ſic edant & bibant qui comeſſationi & crapulæ indulgent, Deut.

197 Ne quicquam guſtent die expiationum, Leuit 23.

198 Ne guſtent fermentum in paſchate, Exod. 13.

199 Imo vero neque rem fermentato commixtam, Exod. 12.

200 Idq; ab ipſo meridie, Deu. 16.

201 Sed nec appareat ab illo tempore fermentatum, Ibid.

202 Ne in domibus quidem, Ibid.

203 In domibus ante abſolutum paſcha fermentum ne inueniatur, Ibidẽ, Exod. 12.

204 Nazareus neque vinum neq; aliquid è vite bibat, Num. 6. *Nazareatus.*

205 Nec edat vuas, Ibid.

206 Etiamsi passæ siccæque fuerint, Ibidem.

207 Ne edat earum corticem, Ibid.

208 Neque acinos, Ibid.

209 Ne contaminetur super mortuo, Ibid.

210 Neque ingrediatur domũ, vbi iacuerit mortuus, Ibid.

211 Ne tondeat crines, Ibid.

e agris. 212 Ager totus ne metatur, Leui. 19

213 Ne recolligantur spiçæ remanentes, Ibid.

214 Eadem ratio racemorum in viti remanentium, Ibid.

215 Manipulus obliuione derelictus ne recolligatur, Deut. 24.

216 Ne seminentur vnà in aruis semina diuersorũ generum, Deut. 22.

217 Diuersa quoque in vineis ne serantur, Ibid.

218 Ne committantur diuersa genera

ra animalium, Leuit. 19.
219 Diuersæ animalium species ne arent simul, Deut. 22.
220 Ne alligetur os bouis triturantis, Deut. 25.
221 Ne colatur tellus anno septimo, Leuit. 25.
222 Neque vinea, Ibid.
223 Ne metatur fructus aruorum & vinearum eodem anno, Leuit. 25.
224 Ne carpantur fructus arborum eiusdem anni septimi, Ibid.
225 Anno Iubilei neq; aretur, Leu. 25
226 Neque metatur, Ibid.
227 Neq; fructus colligantur, Ibid.
228 Ne vendantur possessiones vel agri in terra Israël in perpetuum, sed Iubilei anno ad pristinum possessorem reuertantur, Leuit. 25. De posse[ssio]nibus.
229 Ne commutentur cum aliis possessiones Leuitarum, Ibid.

officiis 230 Ne derelinquãtur Leuitę, Deu.12

itatis. 221 Ne exigãtur debita ſeptimo anno, Deut.15.

232 Ne deſinas dare mutuũ pauperi, quòd inſtet annus ſeptimus, Deu. 15.

233 Ne obdureſcito, quin benefacias pauperi, Deut.15.& 24.

e ſeruis 234 Hebræum ſeruum vel ancillam ne dimittito vacuos, Deut.15.

mutuis vſuris. 325 Ne exigitò mutuum à debitore quem non eſſe ſoluendo intellexeris, Exod.22.

236 Fœnore, néque des, Leuit.25.

237 Neq; accipias, Deut.15.Exo.23.

238 Nemo ſit medius inter dantem fœnore & accipientem, Exo. 22.

289 Nullus fiat fideiuſſor vel teſtis inter eos, Ibid.

240 Ne remaneat merces mercenarij apud aliquem in craſtinũ, Deu. 24.

pignori- 241 Ne accipiatur pignus à debito-

re

re per vim, Deut. 24.
242 Neque retineatur cùm ipsi fuerit necessarium, ibid.
243 Pignus ne accipiatur à vidua, Ibidem.
244 Ne pignori accipiantur res ad victum necessariæ, ibid.
245 Ne pignerêris molas, ibid.
246 Ne fureris homines, Exod. 20. & Deut. 24. De furt
247 Ne fureris pecuniam, Leuit. 19.
248 Ne aliquid rapias vel depredêris, ibidem.
249 Ne transferas terminos, Deu. 19
250 Ne peierato pro pecunia apud te deposita, Leuit. 19. De fra bus.
251 Ne decipias proximum emẽdo vel vendendo, Leuit. 25.
252 Neque fallas eum verbo, ibid.
253 Peregrinum neq; verbo, Exo. 22
254 Neque mercãdo decipias, ibid.

255 Ne opprimas proximum, Leu. 19

256 Neq; ei pecuniam ipſius deneges, ibid.

ſeruis 257 Ne reſtituatur domino ſeruus, qui euaſerit in terrã tuam, Deu. 16. 23

258 Ne ſeducatur talis ſeruus, Exo.

259 Ne affligite orphanũ & viduam, Exod. 22.

260 Ne talem ſeruitutem ſeruiat Hebræus, qualem Chananeus, Leuit. 25.

261 Ne venumdẽt ſeruum Hebræũ perinde atque alium, Leuit. 25.

262 Ne eum ſibi ſeruire cogãt, ibid.

263 Ne dimittant ſeruum externum pro eo qui ſe vendidit, Exod.

264 Ne vendant alteri ſeruam Hebræam, Exod. 21.

265 Ne ſubducant ei neceſſaria, vt pote victum, veſtitũ ac coïtum, ibid.

266 Captiuam elegantem ne venũdent, Deut. 21.

267 Ne opprimatur quasi serua. ibi.

268 Nemo concupiscat rem proximi, Exod 20. De re a-na.

269 Ne gustent operæ de fructu, qui adhuc est in arbore vel in canna, Deut.23.Leuit.19.

270 Ne immittas falcem in messem alterius, Deut.23.

271 Ne carpant operæ fructum aliũ quàm quem tunc edent, ibid.

272 Rẽ amissam nemo celet, Leu.22.

273 Nemo iumentum sub onere deserat, Deut.22.

274 Mẽsuram & Stateram iniquam nemo habeat, Deut.25.

275 Sed nec duas mensuras, quarum vna sit minor altera, ibid.

276 Iudicium iniustum ne feratur, Leuit 19. De Iudic

277 Iudex ne recipiat preciũ vel munera, Num.35 Deut.16.

ne honore

278 Ne honore afficiat potentiores, in iudicio, Deut. 1. 11. Leu. 19.

279 Iudex ne metuat prauum hominem, Deut. 19.

280 Ne misereatur pauperis in iudicio, Exod. 23. Leuit. 19.

281 Ne peruertat iudicium hominis improbi, Deut.

282 Ne misereatur eius, qui damna dedit multa, Deut.

283 Ne peruertat iudicium peregrini & pupilli, Deut. 24.

284 Ne audiat patronum vnum nisi præsente aduersario, Exod.

285 Ne sequatur maiorẽ partem in damnatione capitis, Exod. 23.

286 Nemo testificetur, vbi iam falsũ testimonium dixerit, Exod.

287 Nemo designetur iudex, nisi teneat legis sententiam. Exod. 18.

288 Nemo falsum testimonium dicat

cat contra proximum,Exod.20.

289 Impius ne dicat teſtimonium, Exod.23. *Infamis*

290 † Sed nec coniunctus ſanguinis neceſſitudine,Deut.24. *Noſtri Deut.p. aliter i pretant*

291 Ne pronuntietur ſententia è teſtimonio vnius,Deut,13.& 19.

292 Innocẽs ne interficiatur, EXO.23.

293 Ne ius dicatur è coniecturis, Exod.

294 Iuſtum non interficies,Exo.23.

295 In iudicio capitis idem ne ſit iudex & teſtis,Ibid·NUM.

296 Ne interficiatur reus mortis,niſi damnatus à republica vel ſenatu, NUM 25.

297 Nemo miſereatur inſidiatoris, Deut.19.

298 Ne calumniam ſtruant oppreſſo,NUM. LEUIT.19.

299 Ne accipiant precium, à ſonte

neci obnoxio. Num. 35.

300 Sed nec ab illo, qui debet exulare in ciuitate asylo destinata, Ibid.

301 Nemo stet contra sanguinem proximi, Leuit. 19.

302 Nemo ponat offendiculum ante ignorantem, ibid.

303 Sed nec ante cæcum, ibid.

304 Nullus pluribus plagis cædatur, quàm quæ lege præscribuntur, Deut. 25.

-gibus -atus. 305 Nemo sit susurro & clãdestinus calumniator, Leuit. 19.

306 Quisquam fratrem neque odio habeat, Ibid.

307 Neque rubore suffundat, ibid.

308 Neque de eo vltionem sumat, Ibidem.

309 Neq; inimicitias ei seruet, ibid.

310 Nemo comprehendat matrem cum pullis, Deut. 22.

311 Ne tondeantur crines ſcabioſi, Leuit.13.
312 Ne abradãtur ſigna lepræ, ibid.
313 Neq; colatur, neque ſeratur locus, in quo cæſa fuerit vitula, Deut.24.
314 Sponſus ne teneatur primo anno ad ea, ad quæ populus, Deut.24.
315 Magus ne in vita conſeruetur, Exod.22.
316 Nemo ſeſe opponat decretis ſanctioris ſenatus, Deut.17.
317 Præceptis legis neque addatur, Deut.4.12.
318 Neque detrahatur, Ibid.
319 Iudici ne maledicatur, Exod.22.
320 Sed nec cæteris, ibid.
321 Ne maledicas ſurdo, Leuit.19.
322 Ne maledicat filius patri, aut matri, alioquin interficiatur, Exo.21.
323 Nemo feriat patrem aut matrẽ, alioqui, &c. ibid.

Principi

324 Principi populi tui ne maledixeris, Ibid.

ſtorũ 325 Nullum opus geratur in ſabba-
tio - to, Exod. 35.

326 Nullum ſeruile primo die Paſchæ fiat, Leuit. 23.

327 Et ſeptimo, ibid.

328 Nullũ præterea ſeruile die Pẽtecoſtes, Exod.

329 Et die primo, itemque decimo quinto menſis ſeptimi, Leuit. 23.

330 Et die Tabernaculorum primo, Ibid.

331 Itemq; octauo, ibid.

332 Nihil planè fiat die expiationum, Leuit. 23.

tibus 333 Ne reueles turpitudinem ma-
lis. tris, Leuit. 18.

334 Neque nouercæ, ibid.

335 Neque Sororis, ibid.

336 Neq; amitæ, & auiæ, ibid.

neq; neptis,

337 Neque neptis, siue illa nata sit è filio, Ibid.

338 Siue è filia tua, ibid.

339 Neque priuignæ, ibid.

340 Neque filiæ priuigni, Ibid.

341 Neque patruæ, ibid.

342 Neque materteræ, ibid.

343 Neque vxoris patrui, ibid.

344 Neque nurus, ibid.

345 Neque fratriæ, ibid.

346 Neque Sororiæ, ibid.

347 Neque mulieris menses suos patientis, Leuit.

348 Neq; mulieris coniugatæ. Leu.

349 Nemo coëat cum iumento, Leuit. 18.

350 Neque cum masculo, ibid.

351 Nemo reuelet turpitudinem patris, Ibid.

352 Neque patrui, ibid.

353 Sed nec committat eorum aliquid

quid, quibus poſſit trahi in adulteriũ, inceſtum, & aliquid ſimile, tametſi ea non exequatur, Leuit.

354 Nulla nubat ſpurio, Leuit.

355 Spurius ne ingrediatur eccleſiã Domini, Deut. 23.

356 Ne ſit meretrix è filiabus Iſraël, Deut. 23.

357 Qui ſemel aliquam repudiauerit, ne eam ducat in vxorem, etiã marito mortuo, Deut. 24.

358 Vxor fratris abſq; prole defuncti, ne nubat alteri, quàm fratri ſuperſtiti, Deut. 25.

259 Raptor ne dormiat cum rapta, Leuit.

360 Ne dimittat vxorem ſuam, qui eam falſo traduxerit, Leuit.

361 Ne euirent maſculum cuiuſcunque ſpeciëi, Leuit.

362 Eunuchus ne matrimonium ineat,